

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъээт

Юныгъом и 20-р — мэзым
илофышлэхэм я Маф

Адыгэ Республикэм имэзхэм ялофышлэхэу ыкIи яветеранхэу лытэныгъэ зыфэтшыхэрэр!

Шуисэнэхъат епхыгъэ мэфэкIым — мэзым илофышлэхэм я Мафэ фэшI тышфугъушол!

Мэз хызмэтым илофышлэхэм ренэу обществэм лытэныгъэ щафашы. Мэзхэр кэухъумэгъэнхэм ыкIи гъэкIэжыгъэнхэм ахэм акIуачIэ зэрэахылырэм ишIуагъэкIэ Адыгэ Республикэм экологиемкIэ изытет нахь дэгъу мэху, республикэм социальнэ-экономикэ логыгъоу илэхэри нахь тэрэзэу зэшIуахы.

ТичIыгу ибаиныгъэ шъхалэхэм зыкIэ ащыц мэхэр кэухъумэгъэнхэр республикэм икIэралыгъо хабзэ икIулыкIухэм анахъэу аналэ зытырагъэтхэрэм ащыц. Мэзхэр машIом зэлIымыштэнхэм, хэбзэнчъэу чыгхэр рамыупкIынхэм, джащ фэдэу шIуагъэу мэзым кытырэм джыри нахь хэхъоныгъэ фэшIыгъэным ренэу тиреспубликэ аналэ зытырагъэты.

Адыгеим ыпашхъэ ит пшъэрылхэр зэшIохыгъэнхэм пае мэзым илофышлэхэм ялэлэсэныгъэ, ягуетыныгъэ, язэдэлэжъэныгъэ ишIуагъэ кызэрэкIоштIым тичыхъэ телъ.

Тыгу кыддэлэу мэзым илофышлэ пстэуи тафэгушол, псауныгъэ пьтэрэ щылэкIэшIурэ ялэу джыри гъэхъагIэхэр ашIынхэу тафэлъало!

Адыгэ Республикэм и Лышхъэу ТХЪАКIУЩЫНЭ Аслъан
Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и
Тхъаматэу Владимир Нарожный

Адыгэ Республикэм и Лышхъэ и Указ

ЩытхуцIэу «Адыгэ Республикэм изаслуженнэ мээлэж» зыфиорэр афэгъэшIошэгъэным ехылагъ

Мэз хызмэтым изегъэушIомбгъун ялахь зэрэхашыхъэрэм фэшI щытхуцIэу «Адыгэ Республикэм изаслуженнэ мээлэж» зыфиорэр афэгъэшIошэгъэнэу:

Меркулов Владимир Александр ыкIом — Адыгэ Республикэм мээхэмкIэ и ГъэlorышIапIэ икIутамэу «Первомайскэ лесничествэм» и Абдзэхэ отдел ипашэ;

Теуцожь Юрэ Рэмззан ыкIом — Адыгэ Республикэм мээхэмкIэ и ГъэlorышIапIэ икIутамэу «Первомайскэ лесничествэм» и Первомайскэ отдел ипашэ.

Адыгэ Республикэм и Лышхъэу
ТХЪАКIУЩЫНЭ Аслъан

кь. МыекIуапэ,
Юныгъом и 18, 2015-рэ илээс
N 137

Адыгэ Республикэм и Лышхъэ и Указ

Гъэпсэфыгъо мафэм ехылагъ

Адыгэ Республикэм и Законэу N 102-р зытетэу «Адыгэ Республикэм и Лышхъэ ехылагъ» зыфилоу 2007-рэ илээсым бэдзэогъум и 6-м кыдэкIыгъэм ия 3-рэ статья ия 2-рэ Iахь ия 13.1-рэ пункт атегъэпсыхъагъэу ыкIи дин мэфэкIэу Къурмэныр хэгъэунафыкIынымкIэ амалышIухэр ягъэгъотыгъэнхэм фэшI Адыгэ Республикэмрэ Краснодар краимрэ арыс быслымэнхэм я ДиндэлэжъапIэ кызэрэкIэлъэлугъэм сыкIыпкырыкIызе, **унашIо сэшIы:**

1. Адыгэ Республикэм икIэралыгъо хабзэ игъэцэкIэкIо кIулыкIухэм кыкIэлъыкIохэрэм атетэу ащыгъэнэфэгъэнэу:

1) 2015-рэ илээсым Юныгъом и 24-р гъэпсэфыгъо мафэу шытынэу;

2) 2015-рэ илээсым Юныгъом и 27-рэ тхъаумэфэ гъэпсэфыгъо мафэр 2015-рэ илээсым Юныгъом и 25-м бэрэс-кэшхом хыгъэнэу.

2. Адыгэ Республикэм икIэралыгъо хабзэ икIулыкIухэм ялэшхъэтетхэм, чыпIэ зыгъэlorышIэжыным икIулыкIухэм, организациехэм япашэхэм лолшIэнымкIэ хэбзэгъэуцугъэу щылэм кызэрэдилъитхэрэм тетэу ыкIи мы Указым диштэу ялофышлэхэм гъэпсэфыгъо мафэхэр аратынхэу.

3. Официальнэу кызыхаутырэ мафэм шыублагъэу мы Указым кIуачIэ илэ мэху.

Адыгэ Республикэм и Лышхъэу
ТХЪАКIУЩЫНЭ Аслъан

кь. МыекIуапэ,
Юныгъом и 18, 2015-рэ илээс
N 138

Быракъыр къаратыгъ

УФ-м и Президент 2009-рэ илээсым унашIоу ышIыгъэм тетэу дзэ подразделениехэм зэкIэми афэдэу цыфхэр кыгъэнэжыгъэнхэмкIэ, ошIэ-дэмышIэ лолхэмкIэ ыкIи ахэм кыздахыгъэ тхъамыкIагъохэр дэгъэзыжыгъэнхэмкIэ УФ-м и Министерствэ ыкIи ащ икIутамэу субъектхэм ащылэхэм ябыракъ афагъэнэфагъ. 2010-рэ илээсым УФ-м и МЧС ибыракъ торжественнэу кыратыжыгъ ыкIи субъектхэм а шэн дахэр ащылъагъэкIотэнэу рагъэжыагъ. Адыгеири ахэм ащыц хъугъэ.

яцынэгъончъагъэ, якъэгъэнэжынын зэрэфэбанэрэр лыхъужыныгъэу зэрилъитхэрэм кыкIыгъэтхыгъ. Нэужым федеральнэ инспектор шъхалэу Лылуужу Адамэ УФ-м и Президент и Щытху тхылъ ГъэlorышIапIэм кызэрэфэгъэшIошагъэм ыкIи быракъыр кызэрэратырэ афэгъэхыгъэ тхылъым кьеджагъ ыкIи кьафэгушIуагъ.

УФ-м и МЧС и ГъэlorышIапIэу АР-м щылэм быракъэу кыратыгъэр пхъэкIэу зыпыгъэнэгъэштIым игъэпы-

ГъэlorышIапIэм ипшъэрылхэр зэригъэцэкIэхэрэм зэригъэра-зэхэрэр, быракъыр ащ изы шы-хъатэу зэрэщытыр кыкIыгъэ-тхыгъ. Нэужым ГъэlorышIапIэм кIулыкIу цызыхъхэу УФ-м и МЧС итын лъапIэхэмкIэ кы-хагъэщыгъэхэм ахэр кызыу-шыхъатырэ бгъэхалхъэхэмрэ тхылъхэмрэ къаритыжыгъэх.

Быракъыр кызэрэратыгъэм фэшI ГъэlorышIапIэм шылажъэ-хэрэм зэкIэми кьафэгушIуагъ ащ ипашэу ХъэцIыкIу СултIани.

— Быракъыр лыхъужыны-гъэмрэ лыхъэмрэ ятамыгъэу

Сурэтхэр А. Гусевым
тырихыгъэх.

тэн хэлэжыагъэх ТхъакIушыне Аслъан, Игорь Одовыр, ГъэlorышIапIэм ипашэу ХъэцIыкIу СултIан, Лылуужу Адамэ, Трэхъо Аслъан, Василий Пословскэр, нэмыкIхэри. УФ-м и МЧС Къыблэ федеральнэ шъолъырымкIэ и Гупчэ ипашэу быракъыр МЧС-м и ГъэlorышIапIэу АР-м щылэм ипашэу ХъэцIыкIу СултIан кызыретым ыуж кIулыкIу кыфэгушIуагъ. Ар мэхъэнэ ин зилэ хъугъэ-шIагъэу тарихым кызэрэхэнэжыщтыр,

щыт, — кыIуагъ АР-м и Лышхъэ нэужым гушIэгъу тызыфэхум. — Лъэшэу тырэгущо мыщ фэдэ осэ ин ГъэlorышIапIэу тиреспубликэ щылэм кызэрэфашыгъэм, ащ кIулыкIу цызыхъыхэрэм кы-зэрэхагъэщыгъэхэм. Быракъым джыри нахыбэу кIуачIэ кьа-хилхъанэу сэлъитэ, осэ инэу кьафашыгъэр тапэки кьагъэ-шъыпкъэжынынэу сачэгугъы, джыри зэ сафэгушIо.

ХЪУТ Нэфсэт.

ШЪУКЪЫХЭЛАЖЬ!

Адыгэ Республикэм икьэ-ралыгъо программэу «Культурэм ихэхьоньгъ» зыфилоу 2014 — 2018-рэ ильэсхэр кызы-хиубытэхэрэм тегъэпсыхьагъэу **2015-рэ ильэсым Юныггом и 8-м кышцегъэжыагъэу тыгъэгазэм и 11-м нэс республикэм щыклошт зэнэкьокъур** зыфгъэхьыгъэщыр кълэцлыкълэхэмрэ нѳбжыкълэхэмрэ апае лъэпкъ драматургием ипрои-зведениехэр тхыгъэнхэр ары.

Зэнэкьокъум изэхэщаклохэр Адыгэ Республикэм культурэм-клэ и Министерствэрэ Адыгэ Республикэм и Лъэпкъ театр-рэу И.Шъ. Цэим ыцлэкълэ щы-тымрэ арых.

Гухэлъ шъхьалэу зэнэкьокъум илэр адыгабзэмрэ лъэпкъ дра-матургиемрэ къэухъумэгъэнхэр, хэхьоньгъэ ягъэшлыгъэныр ыкли цыф жъугъэхэм альыгъэлэсы-гъэнхэр, джащ фэдэу кълэц-лыкълэхэмрэ нѳбжыкълэхэмрэ афэгъэхьыгъэ художественнэ произведение дэгъухэр тхы-гъэнхэр ары.

Мы зэнэкьокъум пшъэрыль шъхьалэу зыфигъэуцужьхэрэр:

— *кълэцлыкълэхэмрэ нѳбжы-кълэхэмрэ афэгъэхьыгъэ драма-тическэ произведение дэгъухэр тхыгъэнхэм клэгъэгушлугъэнхэр;*

— *Лъэпкъ театрэм ирепер-туар зегъэушъомбгъугъэныр;*

— *лъэпкъ драматургием ижан-рэ хэхьоньгъэ егъэшлыгъэныр;*

— *сэнаушцыгъэ зыхэлъ тха-клохэр кыыхэгъэщыгъэнхэр ыкли клэгъэгушлугъэнхэр.*

Зэнэкьокъум номинацитлукълэ хэлэжъэнхэ альэкълышт: кълэ-цлыкълэхэм апае пьесэхэр (пшы-сэ жанрэм тетэу), нѳбжы-кълэхэм апае пьесэхэр (дра-мэ, комедие, мелодрамэ жан-рэм тетэу).

Апшъэрэ филологическэ, те-атральнэ, искусствоведческэ е литературоведческэ гъэсэ-ныгъэ зилэхэу адыгабзэр дэгъоу зышлэхэрэр мы зэнэкьокъум хэлэжъэн фитых. Нѳбжымыклэ зэхэдз щылэп.

Пьесэр актитлүм нахь мы-маклэу, нэклүбгъо 30-м кышы-мыклэу щытын фæе. Ильэсэу зитхыгъэри нафэу кылон фæе. А зы нэбгырэм фитыныгъэ ил номинацитлүми ахэлэжъэнэу. Ыпэкълэ кыыхаутыгъэгъэ пье-сэхэр кырахьыллэхэ хъуштэп.

Зэнэкьокъум иклэуххэр зэ-фахьысыжъынхэм пæе зэхэ-щэгъэ комисиим хагъэхьагъэх культурэмрэ искусствэмрэ яло-фышлэхэр, общественнэ орга-низациехэм ыкли зэхэщэкълэ

комитетым ялыкълэхэр. Текло-ныгъэр кыддэзыыхьхэрэм ахьщэ шлухьафтынхэр аратыштых: кълэцлыкълэхэм апае пшысэм тельытагъэу — **сомэ мин 50** (ащ хэхьэх хэбзэгъэуцугъэу щылэм кыдильытэрэ хэбзэлэх-хэри), нѳбжыкълэхэм апае дра-мэм, комедием, мелодрамэм ательытагъэу — **сомэ мини 100** (хэбзэлэхьхэри зэрэхэтхэу).

Пьесэхэр 2015-рэ ильэсым шэклогъум и 23-м кышцегъэ-жыагъэу тыгъэгазэм и 1-м нэс аштэщтых. Жюрим изэ-хэсыгъохэр 2015-рэ ильэсым тыгъэгазэм и 2-м кышцегъэ-жыагъэу и 11-м нэс клоштых.

Теклоныгъэр кыддэзыыхьгъэхэр 2015-рэ ильэсым тыгъэгазэм агъэшлоштых (мафэр гъэнэфагъэу етланэ кьалошт).

Зэнэкьокъум иклэуххэр Адыгэ Республикэм культурэмклэ и Министерствэрэ Адыгэ Респуб-ликэм и Лъэпкъ театрэу И. Шъ. Цэим ыцлэкълэ щытымрэ яофи-циальнэ сайтхэм кьарыхьащтых (мкра.рф. , adygn. com.).

Электроннэ адресымклэ (ntra@list.ru) лoфшлагъэхэр кьа-гъэхьынхэ фитых е кычыла-хьанхэ альэкълышт. Чыплэр: Адыгэ Республикэр, кь. Мые-кьуапэ, ур. Пушкинэр, 179-рэ, Адыгэ Республикэм и Лъэпкъ театр, тел. 8 (8772) 52-27-97.

Мыекьуапэ щыкълугъэм Рособр-надзорым ипащэу Дмитрий Кравцовым кызырэщылугъэм-клэ, 2015-рэ ильэсым, адрэ ильэсхэм афэмыдэу, бырсыр-гумэкълыгъо хэмытэу, лoфшлэгъу мэфэ кызырэкълoм фэдэу ушэ-тынхэр кълугъэх. «Ушэтыным кълэеджакълoм ишлэныгъэ зы-тет шыпкьэр кыгъэлэгъон фæе», кылыагъ Кравцовым. Ащ пьдзагъэу Рособрнадзорым ипащэ ЕГЭ-м изэхэщаклохэм кьафигъэпытагъ еджанлэр кь-хьэрэ ильэсым къэзыуххэрэ-ми, янэ-ятэхэми адэгущылэнхэу, ушэтынхэр шыпкьагъэ хэлъэу атыхэмэ хэткли зэрэнахь дэгъур кьагурагъэлонэу.

Ушэтынхэр зыщатырэ чы-плэхэм экклэми онлайн шыклэм тетэу зэралъыплъэщтхэр, арэу щымытмэ экзаменыр атыгъэу зэралылытэщтыр кыыхигъэ-щыгъ.

Джы ушэтынхэр иклэрыклэу зытыжъыщтхэм апае мэфыщ агъэнэфагъ. **Ахэр Юныггом и 26-р, 29-р ыкли чъэпыогъум и 9-р арых. Юныггом и 26-м хысапыр, и 29-м урысыбзэр, етланэ чъэпыогъум и 9-м иклэ-рыклэу хысапымрэ урысыб-зэмрэ атыжъынхэ альэкълышт.** **СИХЪУ Гошнагъу.**

Иклэрыклэу атыжъыщтых

Еджаплэхэм кьачлэкълыхэрэм зэтыгъоу атырэ ушэтыныр гъэмафэм зыфэмыукълочыгъэхэм бжыхьэм атыжъын зэралъэкълыщтыр кьатлоу кыыхэкълыгъ. Шокл зымылэу атырэ ушэтынитлүр — урысыбзэмрэ хысапымрэ джы Юныгъо мазэм атыжъынхэу амал ялэщт.

Тиреспубликэкълэ нэбгырэ 56-мэ ушэтынхэр иклэрыклэу акълужьынхэу лъэлү тхылъхэр кьатыгъэх. Экзаменхэр экклэри зы чыплэ щыклоштых, ар Мые-кьопэ гимназиу N 5-р ары. Чыплэу экзаменхэр зыщыкло-щтхэр техникэмклэ зэтырагъэп-

сыхьагъ, онлайн шыклэм тетэу ушэтыныр зыкъл-хэрэм альыплъэ-щтых. Рособрнад-зорым шапхъэу кыгъэуцугъэхэм атетэу лoфтхьаб-зэр клошт. Шып-кьэ, УФ-м гъэсэ-ныгъэмрэ шлэны-гъэмрэкълэ и Ми-нистерстви Рос-обрнадзорми ялы-кълэхэм кьалоу хъугъэ ЕГЭ-р зымытышъугъэхэм гъэмэфэ тыгъом имызакъоу, ильэсым кыкълoцл атыжъын альэкълынэу шыгъэнэу, ау афэгъэхьыгъэ-пын фæе.

Шышъхьэлэу мазэм гъэсэны-гъэм илофышлэхэм язэлукълэу

Пшъэдэкълыжъ рагъэхьыщт

Наркополицейскэхэм кьалэкълэхьыгъэ кьэбарыр зэхафызэ, Мыекьуапэ иурамэу Пионерскэм тет унэр ауплъэкълугъ, ащ клэп грамм 20 кьырагъотагъ.

Бысымым кызырлыагъэмклэ, ильэси 10 фэдиз хъугъэу нар-котикхэр егъэфедэх. Мафэ горэм пцэжыыашэ кыкълыжъызэ, клэп куашэ мзыым кыщигы-тыгъ. Ащ тхьапэхэр пичыгъэх, ыгъэгъугъэх, нэужым ежъ ыгъэ-федэн гухэлъ илагъ.

Хэбзэухъумаглохэм хуль-фыгъэр кьаубытыгъ ыкли по-лицием иотделение кьащагъ. Бзэджэшлагъэу зэрихьагъэм клэух дэй фэхъун зэрилъэкълы-щтыр кыызгурэлoм, клэп куа-шэр зыщигыбылпырэ чыплэр

кьаригъэлъэгъуным ар кьезэ-гъыгъ. Кьулыкълушлэхэмрэ шы-хьатхэмрэ игъусэхэу псыубы-тыплэм дэжъ кьэклолагъэх ыкли куашэр зыдэщылэр кыгъэлъэ-гъуагъ. Ар экспертизем агъэ-хьыгъ, зэкълэмкли килограмми 2-м ехъу кыкълыгъ.

Наркотикир зэрилыгъыгъэм кыыхэкълыклэ хульфыгъэм ильэ-си 10-м нэс хьапс кыыхьын ильэкълыщтыгъ, ау мыщклэ уго-ловнэ лoф кызызлаухыгъэп. Сыда плoмэ, УФ-м и Уголов-нэ кодекс кызыэригъэнафэу,

наркотик ыкли психотропнэ пкыгъо зыхэлъ кьэкълыгъэр ежъ-ежъырэу къэзытырэм уголов-нэ пшъэдэкълыжъыр тырахы.

Ащ даклоу, клэпыр унэм зэ-рэщылыгъыгъэм пæе хульфы-гъэм ыльэныкълoклэ уголовнэ лoф кызызлаухыгъ, зэхэфынхэр маклох.

Наркотикхэр хэбзэнчъэу гъэзеклогъэнхэм пэуцужьы-рэ федеральнэ кьулыкълум Краснодар краймклэ ишъольыр Гъэлорышлалэ АР-мклэ и Кьутамэ ипрес-с-кьулыкълу.

Хьаджэ гъогум техьагъэх

Адыгэ Республикэм ыкли Пшызэ шъольыр ащыпсэурэ быслъымэнхэм ащыщэу нэбгырэ 20 хьадж ашлынэу мы мафэхэм Чабэм ежъагъэх. Ислъам диным ипкъэухэм ар ятфэнэрэу щыт, амал, кълучлэ зилэ быслъымэныр хьаджэ клоныр ипшъэрылэу ары сыдигъуи зэрэщытыр.

Гъогу кълыхъэ техьагъэхэр апэрапшлэу аэропортэу «Ма-гас» (Ингушетием) еклолагъэх, ащ икълынхэщ самолeтклэ Ме-динэм клоштых. Ащ мэфыщэ щылэщтых, нэужым автобусклэ Меккэм нэсыщтых, хьаджэ хъунхэм пæе ищыкълэгъэхэр ашлэ-щтых. Тхьамэфыщым кыкълoцл ахэр Саудовскэ Аравием щы-лэщтых. Муфтиуеу Къэрдэнэ Аскэрбий Чабэм ежъагъэхэр ыгъэклотагъэх, ягухэлъхэр кьа-дэхъунхэу, хьярклэ нэсынхэщ, кьэкложынхэу афэлъэлугъ.

Къэлогъэн фæе, хьаджэ хъу-нэу фæехэм апае Мыекьопэ гупчэ мэщытым егъэдженхэр

щызэхэщэгъагъэх. Саудовскэ Аравием зыклохэкълэ зэрэеклон-хэ фаер, хьаджэ ухъуным пæе пшлэщтхэр кьафалотагъэх.

АР-м ыкли Пшызэ шъольыр ащыпсэурэ быслъымэнхэм я Диндэлэжъаплэ нѳбжыкълэхэм апае мыщ фэдэ егъэдженхэр республикэм ыкли краим ит мэщытхэм ащашлых. Диным епхыгъэ шлэныгъэхэр быслъы-мэнхэм зыщызэрагъэгъотырэр мэщытыр ары. Цыфхэр зэгъу-сэхэу тхьэлъэлум щылэхэ зы-хуьклэ, егъэдженхэр афызэхэ-щэхэмэ динэу зэрахьэрэр нахь зэхашлэ.

(Тикорр.).

«Жьогъобыным» иклэтхэгъу

Ныбджэгъу цыкълухэр, ны-ты-хэр! Юныггом иапэрэ мафэ-хэм кьащегъэжыагъэу кълэцлы-кълухэм апае кыдэкълырэ жур-налэу «Жьогъобыным» иклэтхэн макло. Ау къэлогъэн фаер гъэ-зетхэм афэдэу журналхэр кы-зэрэратхыкълырэ уасэхэр Уры-сыем и Почтэ бэклэ нахьыбэ зэришлыгъэхэр ары. Джы «Жьо-гъобыныр» 2016-рэ ильэсым кыпфэклоным тефэрэр сомэ 42-рэ чапыч 14-рэ. Нэмыклэу кьэплон хъумэ, фэдитлукълэ нахь-бэ хъугъэ. Ау ащ хэти кызы-тырилажэ зэрэмыхъуштыр мыщ фэдэ щысэхэм кьаушыхьаты.

Журналыр ильэсым пллэ кыдэкълы. Номер пэпч тефэрэр сомипшым тлэклэ ехъу нылэп. «Жьогъобыныр» ильэс кьэс кызыфаклохэрэр ар зыфэдэм дэгъоу щыгъуазэх. Шъо зэфэш-хьафхэр зилэ сурэтхэмклэ ар гъэклэрэклагъэ. Еджэхэрэм ашлo-гъэшлэгъонынэу тхыгъэ зэфэш-хьафхэу кьыдахьэхэрэри ма-клэп. Ахэр джы журналым клэт-хэщтхэм кьыдалъытэным, «лъа-плэ хъугъэ» амылоным тыщэгъ-гы. Мыщклэ ны-тыхэм ямыза-кьоу, еджаплэхэм адыгабзэр ащазыгъэхьырэ клэлэегъаджэ-хэр, шлэныгъэмклэ районхэм ягъэлорышлалэхэр, почтэм ило-фышлэхэр, нэмыкълхэри лэпылэгъу кыпфэхъунхэу тащэгъгы. Ты-зэращыгугъырэр кьагъэшъып-кьэжымым, инэу тафэрэзэщт.

Журналым еджэхэрэм джыри зы лъэлү афытил. Ар нахь гъэ-шлэгъон зыхъуштыр ащ кьыфат-хэрэр, темэ зэфэшхьафхэу кышчалэтхэрэр нахьыбэ зыхуьклэ ары. Ащ даклоуи журналым кьыдэхьагъэхэу анахь агу ри-хыгъэхэр, зымыгъэрэзагъэхэр, ралъагъомэ ашлоигъохэр кьыт-

фатхымэ тигопэщт. Арышъ, шъуипысьмэхэм тыкъяжэ, ныб-джэгъу цыкълухэр.

Зитхыгъэхэр, зисурэтхэр жур-налым кьыхиутыгъэхэм гоно-рар (ахьщэ) афьтетэгъэуцo ыкли афьтэгъэхьыжы. Ау ащ пæе ИНН-клэ заджэхэрэм, страхо-вой свидетельствэ зыфилорэм атехыгъэ тхылъыплэхэр кыпфа-гъэхьынхэ фæе. Ахэр джы клэ-лэеджаклохэм эклэ плoми хъунэу ял. Зымылэ кыыхэкълымэ, янэ-ми, ятэми ащ фэдэу ялэхэм япаспорти аклыгъоу кьытлэклагъа-хьэмэ хъушт. Ащ игугъу мы-зэу, мытлоу гъэзетми, журналыми кьащытшлыгъэми, зыфэшлыр кьэ-шлэгъуаеу кьытфэзгъэхьырэр мэкълэ дэд. Ахэр щымылэхэу бухгалтерым хэти ахьщэ фигъэ-хьын фитэп, хьакъулахь инс-пекцием кьыфидэрэп. Журна-лым кьыфатхэхэрэмклэ ар нахь лэшлэх зыхъуштыр кыгъэхьыщт тхыгъэм е сурэтым аклыгъоу зы конверт кьыдильхьэмэ ары.

Шъуипысьмэхэм тыкъяжэ, ныбджэгъу цыкълухэр. Кьышъут-хыкъл, шъуедж шъош пæе кьыдэ-кълырэ журналэу «Жьогъобы-ным».

ПЭНЭШЪУ Сэфэр.
Журналэу «Жьогъобыным» иредактор.

Усэхэр

Сэшлэ, сян, угу кызырэсабгъэрэр —
До сшыхэна, гьогухэр сфэмыух.
Ау мыгъатхэ тиунэжэ сыккызеблагъэрэм,
Сылуыфэу, пчъэр о кысфылух.
Сызэцлыкълум уальэпэгъу силъэу,
Ин сэхъуфэ, пшысэккэ сыпплугъ.
Сшъхэ бырацэ уибгъэгупэ члэпъэу
Нэлсы шъэфккэ бэрэ бгъэшъоклыгъ.
Осы хьотым унэм тызришлахккэ,
Къэбы такъор экклэми тилус.
Джацыр къэсэу, эккэ зыгъолыжьккэ,
Зыуушъэфэу сиплэшъхъагъ улус.
Сычъыгъэу пшолышъ, олупчъапчъэ,
Араб тхылъыр шъхъантэм кычлэолъхъ,

Уицокъэжъхэр плъэшъуэ очъэшъ,
Зы щэлами гъусэу кыгоолъхъ.
Нэфымышъэу сятэ сыккызыщифмэ,
Угу кысэгъушъ, тлэкълрэ сыцэогъэлъы,
Чэмэу пшыгъэр лэгум сэ кыдэсфмэ,
Тикъэлапчъэ бэрэ уккыдэплъы.
Ау илъэсхэр шлэ къэс, нахы чыжъэу
Чылэм сыдэкълным сэ сыпылъ —
Сыгу ишъэф къэпшлагъэу, умчъыежъэу,
Чэщы реным сиплэ уккыхалпъ.

Ау зэ къалэм сащи, умышлахэу
Бжыхъэ мафэу школым сыратыгъ.
О а чэщым, сэшлэ, нэлсы хафэу
Плэпызыгъэм сиплэ агъэшъугъ.
... «Къэкължыщтба?» олошъ, шалы огур
Охъухыгъэу чэщырэ ущыс.
Ори, тиунэжы ренэу сыгу
Сфимыгъэкълхэу, ахэм сягупшыс.
О угу къэкълэу къалэм уккэкълонэ?
Шлэхэу услэгъунэп, си шъхъацыф,

ЕУТЫХ Аскэр

Тигъунэгъу клалэм, сьд шышлына,
Чэмыр зыпщккэ, зыддегъэф.
Сэ дунаеу къалэм шысплэгъуэ
Сиушхъуахыгъэу, сынэ кыгъэплъагъ.
Шэнэу бэ мыщ шызэблэсхъугъэр —
Урыс тхылъыр, тян, джы сиплэшъхъагъ.
Кысэпощтыр сэшлэ: угу кысэгъу,
Ау лы сыхъумэ, лъэшэу пшолыгъуагъ.
Адэ джарышъ, ори джы олгъэу,
Гьогу тэрэзы цыфмэ сытрацагъ.
Зи умыло, тян, уинэлсы шъэфмэ
Хъаулыеу шалыр ямгъэшъок! —
Гъатхэр къэсэу чылэм сыккэкължымэ,
О пкъо закъор сэрышъ, кысплэгъокк.

БАХЪУКЪО Ерэджыб

Блэнэкъохъабл

Новелл

Блэнэкъохэр Айтэчкэ Шумэфэпщым илэкълэшыгъэх. Плэкълэш кьодыеу шымытэу, пшылэбым итхэу, пшыпэпшыжъэу ары зэрэщытыгъэхэр. Шумэфэпщым ичылэ Джэдэжэ станицэр джы зыдэщыс чыплэм исыгъ. Блэнэкъохъаблэрэ, абдзэхэ къуаджэу Къэлэрмээрэ Джэдэжэ ыпшъалоккэ нахъ дэхъыгъэу, псыхъом иджабгъу-тамэ тесыгъэх. Умэрэ плэкълэшыным ихаплэ хъуау-пшцау игъэкълотыгъэу, псыхъор кызы-уккэ кыккълэмыонэу нэпкъ хэлэтыккыгъэм голыгъ. Зэпэшлэ-дзыгъэу хъаклэщ заулэ шагум дэтыгъ. Хъаклэщмэ акыбы унэхор итыгъ. Унэлутмэ яуни, шэщри, лэщри шагу пхакклэмккэ нахъ игъэкълотэгъагъэх. А зэпстэхуэри чыжъые-чыз дэхэхэмккэ хъэрэ-пкларэу къэшлы-хъэгъагъэх. Ахэушъхъэфыккыгъэу ясэмэгурабгъоккэ Пшыунэхъаблэхэр къагосыгъэх. Плэкълэшыным имэкълумэщышлэхэмрэ азатхэмрэ ащ дэсыгъэх. Ичлыгу фэзылэжъхэри, ибылымхэр зылыгъхэри ахэр арыгъэх. Ащ фэшъхъафэу, лэжыгъэу къахыжъ-рэм ызыныкыуи Умэрэ хъаджэ иягъ. Плэкълэшыным илогухэр Пшыунэхъаблэмэ яджабгъуккэ къагосыгъэх. Ахэр Умэрэ хъаджэм иорккыгъэх. Шыунымрэ хъункклэшынымрэ атегъэпсы-хъагъэу, лэжъэныр зэрамы-пэсыжъэу ары япсэулагъэр. Япщэу Айтэчкэ Шумэфэпщым пый кыфыккэкълэу лэпылэгъу ищыклагъэ зыхъуккэ, плэкълэшыным игъусэу факлоштыгъэхэри ахэр арых. Хъункклэш заомэ кьонтхъэу къафыхэкълэрэмрэ япшырэ, плэкълэшынымрэ тынэу къафашыхэрэмккэ псэухэрэр къабэкълыштыгъэх. Хъаккэ купышхо кызафакклэ, хъакклэпшыр Умэрэ хъаджэм дэжэ кычыцуцти, игъусэхэм илогумэ сахагуашътыгъ.

Пчыхъэу зикъэбар кьэтыла-тэрэм, къэблэпчълумккэ анахъ кыпэблэгъэ хъакклэщыр ары Блэнэкъо хъаджэм ихъакклэхэр зэрысыгъэхэр. Уналэ анахъ зытеозгъадзэу ахэмэ ахэтыгъэр ежэ бысымыр ары. Ыныбжыккэ ащ шъхъадэкълэгъэми, илъэс шъэныккэ нахыбэ емытынэу кызытэнагъэу шытыгъ.

Иадыгъгъэ-цыфыгъгъэмэ ямызакъоу, уасэрэ лъытэныгъэрэ Умэрэ плэкълэшыным фязгъэ-шыштыгъэр, лъэпкъым иккыу-хъумэнккэ зипчъагъэ къамы-шлэжърэ зэуабэмэ зэрахэты-

гъэу, ары пэпчэ плэми хъунэу ялъэужхэр кытенагъэу зэрэщытыр ары. Лышхоу, пллэ-лушъуамбгъоу, пшъэшъэ ягъэ-щэным фэдэу бжышлоу ары зэрэщытыгъэр. Ныкътху хъугъэ жэккэ лъхъанчэм дыригъаштэу щызы зышлызэ, тлэбжъэу зыккэзыгъэщрэ пэккэ цыпитлур хэкклэжыштыгъ. Шыу-хъэ шхъонтлэ члэпцашъомэ ахъшыккыгъэ хъазырылэмэ, псы-цубжъэм хэхыпзэ хъазырхэр арылгъэу, адыгэ цые шыгъыгъ. Мыжъоупцлэпищ зыпылъ тыжын бгырыпхым, къэмэ кьопцлэ ин хъазэр пышлэгъагъ. Пыл кьупшъхъэм хэхыгъэ дэккхъурае зилэ штауккэ кьэлэ-голыгъ. Каракуль шхъонтлэ-шъом хэшлыккыгъэу, ышыгуккэ нахъ зэфэкклэжъэу, абдзэхэ сэрмэе пэлэ лъагэ шыгъыгъ. Шъохътан маистэ плыжъхъэу цоккэ-лъае шыгъыгъ.

Нэцэ-лүцэ хъазырэу, нэгъуц-шъо тепштэу зэрэщытым фэ-мыдэу, ыгу зэфэшлыгъэу шы-тыгъэп. Пхыралэу, угучлэ шъып-кэ кышышыхъэрэмэ арыгъу-нэ ралэгъуккэу кыпшыхъуэрэ инэплэгъухэмккэ кьэпшлэнэу шытыгъ гулытэ чанрэ, лы-кклотэгъэ акылрэ зилэ цыфэу ар зэрэщытыр.

Бысымым иджабгъуккэ, хъа-ккэгъэшлогъэ тахътэм тесэу, Тыркуем къафигъэклогъэ ефэн-дэу Тауфикъ кыгосыгъ. Пчэн-жаккэу жэпкъым шызэфэкклэ-жъэу копсэ жэккэ плуаккэ ефэн-дым тетыгъ. Напцэ илахэп плэ-ми хъунэу, нэплэдэжъэуагъ. Къужъмыджырышъо зытеп-штэрэ нэ пэпцлэ цыкълитлэу, ыуцлыргъуэ зэфыщэрэ нэплэ-эжъумэ тхъагъэпцлэу къадэ-плыхъэрэмккэ хъакклэщым ис-хэр кызэппллыхъэхэзэ, Мы-хъамод Амин дзэпащэу адыгэ-мэ Шамилэ къафигъэкълуагъэм джаурмэ утынэу арихэрмэ, члэнагъэу аригъэшлрэмрэ анахъ хэмьлыми иджэнэтыпчъэ зэ-лухыгъахэу зыфилонмэ ахигъэ-далоштыгъэх.

Наибым илофтабгъэу Лыкы-тэккэ Хъатырбай кызафэгъэ-кълуагъэр, ефэндым игушылэмэ къахигъэшагъ: клэмгуе шыу шы-тлэу, Блэнэкъо хъаджэм ыккэ

нахыккэу Астэмыр плэкълэ-шыр япашъэ, лэпылэгъоу Мы-хъамод Аминэ фигъэкклонэу.

Астэмыр плэкълэшыр илы-хъужыгъэккэ зэо пчъагъэмэ ащаушэтыгъэу зэрэщытым пае ащ фэдэ ланэтлэшхо Набим кызырэритрэм рыгушхон фаеу зэрилъытэри ефэндым ащ кыпигъэхъожыгъ. Ащккэ кьэ-шлэнэу шытыгъ Набим илоф-табгъэрэ ефэндымрэ ыпэрап-шлэу а лофым рыгушылагъэхэу зэрэщытыр. Адыримыгъаштэу ышъхъэ ыгъэсысыгъ Блэнэкъо хъаджэм.

— Хъау, иккышт тэ кыт-тефэрэмккэ а заом хэтшлыхъ-гъэри, члэнагъэу тигъэшлыгъэри. Джы о уккызырлофытагъэм фэдэу, Хъатырбай, мыщ ыпэккэ кытфилонщыгъэм, клэлэ на-хыжытлур япашъэу фэзгъэклогъэ шыу шышчыи къагъэзэжы-гъэп. Ахэм кыккэлъыккларэ Ал-пэшъэо Блыпккклэклэ, шыу куп игъусэу зысэгъаком, Пшызэ-рыккы рашыллэгъэ хъункклэш заом кышцаули гъэрэу зау-бы-тым, кыгъэшлэщытым кызди-мыккыжышът Сыбыры и Сыбы-рышчы арагъэшагъэу алуи, джы кызынэсыгъэмэ ышъхъашъо типлэжыгъэп. Анахыккитлоу кьэнагъэхэри, сэ кысшлуаушъ-фэзэ, Пшызэ пытаплэмэ хъун-клэш зао язышыллэрэмэ ахэт зэпытхэу ало. Къашлэ о ахэ-мэ ашъхъэ кырыкклоштри, — ахэмэ апелэн джэуапэу кы-ритыжын ыпэккыштымэ кьэ-жэрэм фэдэу Тауфикъ ефэн-дым кьепллызэ, ригъэхъуштыгъ Умэрэ хъаджэм. — Урысые пачыхъагъум ыубытыгъэ ти-чылпэхэр кыритыжынхыи, кы-ригъэтышхъэгъэ станицэхэмрэ кыутыхэмрэ рифыжынхэу ары-мэ зэрэгугъэрэр Набэр, лъэ-шэу хэуккэ! Хъау, сэ сшъхъэккэ ахэмэ афэдэ пшысэмэ ядунай кызысэныккыгъэу сэлъытэшъ, мы заом лъэлкыынчъэ темы-хъуллэ тшолыгъомэ, нэмыккэ хэ-ккыплэ горэхэр кыфэгъотыгъэн-хэ фаеу сепллы. Ккэлитлум яз ипашъэу шыу куп фэзгъэкклоныр паклошъ, кысэдэлүшт Аминэ лъэпкъ гори Мыхъамод Аминэ идзэ хэзгъэхъаштэп! — Тырку ефэндым, Хъатырбай лыккэми

гугъаплэ къафимыгъэнэжъэу кы-пиупккыгъэ Умэрэ хъаджэ. Те-плызыккэу зэпыуплэ фишли, кыпигъэхъожыгъ: — Тызэон-ккэ тышынэ хъугъэккэ арэп, пэмыккырэ хэккыплэ тимылэу тышлэнапэмэ тшъхъэ кызырэ-тыухъумэжыштым сицыхъэ тельышъ.

— Адэ ары нылэ тэри тло-рэр, — фэккылаеу заккыгуи-дзагъ ефэндым Блэнэкъо хъа-джем игушылэмэ. — Сэшхор птыккыны кыккэдзэфэ уемы-жэу, зыч-зыпчэгъоу зэккыоу-цогъэн фаеу зэрэтлорэр ары нахъ! — Урысыем ипачыхъадзэ-мэ анахыи нахъ цыхъэ зыфэты-мышлыхъэхэрэр шъорыба, ефэнд, — джэуапым кыригъэжагъэп Умэрэ хъаджэмэ.

— Мыхъамод Аминэу, пхъуантэм дэсэу, гъэбыллы-гъэккэ кытфащэгъэ Дагыс-тан лэхъом, лыгъэшхохэр зэ-рихъэхэзэ джаурмэ зэряза-рэм нахъ хэмьлэу иджэнэ-тыпчъэ зэлухыгъахэшъ идзэ шъухахъ, плэоз, цыфхэр огъэ-плэгъэх! Ахэр о кытэоло-хэмэ, уизыплккэ кьэралыгъом гухэлъэу кытфырилэм нэпэ-мыккэу еплыхъэрэр зэрэтхэт-хэри пшъхъэ кыибгъэхъахэрэп. Тыркуемрэ Урысыемрэ зэрэгъэ-пыйхэу, члыгу горэхэр, чыллэ горэхэр атэзэрэхэзэ, къагъэ-шлагъэм кырэклэх. Тэри а зэо мыуухъымэ таздыхэшъушънхыи, ккклэаджэ ащ тызехъуллэккэ, мы дунэешхоми зыфэдэ те-мыт тичыллэ джэнэтхэр шъу-убытынхэшъ, ахэр шъуфэтылэ-жъэу пшыллы тызыфэшъушы-ныр ары гухэлъэу кыиддышъу-илэр!

Ащ фэдэ еплыккэмэ гупшы-сэ хылылэхэр кьатыригъэуа-гъэу зы охътапэ кызыдафэм, Кундыхъу орккым зыккыхъун-клагъ: — Итлум язэ тыфэмы-емэ мыхъунэу ара?! Тафэа-хэп нылэ тлэми! Тищыллэккэ-псэуккэлэ хэти техъуапсэрэп!

— Уехъопсэхэнэп, сыда узы-ккэхъопсэхэщыт? — ыгъэшлэ-гъуагъ Кундыхъум игулытэн-чъагъэхэр Тхъащыгугъу Шъэ-о-пакъэ. — Джы нэсккэ гуфит-шъхъафитэу, шъхъэрытлупщэу тызэрыхэтыгъэм фэдэу тагъэ-

псэушъэу ошлэмэ! Сэшлэ сэ, Хъаджырэт, угу сыккыхъагъэм фэдэу, итлум яз темыуцуплэмэ мыхъун зыхъуккэ, зэрэбыспы-мэн кьэралыгъом нахъ хэмь-лэу Тыркуер кызырэхъапхы-щтыр. Ау ащ кыдэмыллытэ-рэр, лъэпкъккэды техъулэн зэрэтлэккыштымрэ, цыллэккэ-псэуккэр зыфэдэщытмрэ арых.

— Сыда тэч нахыи о нахъ озгъашлэрэр, лъэпкъккэды Тыр-куем техъуллэщтмэ? — ыгу рыхыгъахэп Кундыхъум Шъэ-о-паккэ игушылэхэр. — Сьо-плышъ, пчълэлупэшыу зыфало-рэмэ афэдэу умышэсыгъэмэ, тыхэгъошъхъэу ублэккыгъэу та-щыщ горэмэ кышлэжыырэп. Тызэрыфэн имыллэккэ уенэгъуеу ара?

— Ащ сенэгъухэрэп, Хъаджы-рэт. Урысыем фэдэу ащи къа-тырихми, къашлуиштэми члыгоу зэхигъоагъэр маккыпшъ. Ау ичлыгу уифэн кьодыер арэп нылэ лофыр зыдэщылэр, тшъхъэ кырыккэ зыпэккыштыгъэр ары нахъ! Арысыгъэба а кыштэгъэ члыгъхэмэ цыф лъэпкъ зэфэ-шъхъафхэр. Тидэ шылэх джы ахэр? Уалыхъугъэккэ кьэбгъо-тыжынхэп. Тырку жабзэ нэпэ-мыккэ алулыжъэп, тырку хабзэ нэпэмыккыккэ шылэнхыи, псэунхы фитыжъхэп! Ежэ тыркумэ зэ-ралорэмккэ, ар шыпкъэмэ, ащ фэдэ цыллэккэ-псэуккэм а зэ-пстэхуэри фаллэщтыгъэхэу, фэ-ккэозуштыгъэхэу ары. Ащ лэ-рылхъэ зыфэтшлымэ, ахэмэ кьарыккыагъэр кытшчымышлынэу сыда гугъаплэу тилэр?

— Шыпкъэ Шъэо-паккэ зы-филохэрэр, — кыдыригъэштагъ Борэккэ Уцужыккыуи. — Сэ сшъхъэккэ мызэу, мытлоу зэ-хэсхыжыгъэх, тильэпкъэгъоу гъэпцлагъэккэ ращыжыгъэмэ араплэгъуллагъэу, талъэныккэ иккэу хъэджаккэ клорэмэ къа-лэтэжъхэрэр. Члыгу анахъ дэу, пьдзафэу ялэмэ зэрэрагъэтлыс-хъагъэхэри, зикъэбар къафэ-мыухъэр хъэзаб зэпымычыжъэу зыхэт зэпытхэри. «Къатыри-мышъу, ашлуимышхрэм тыгъу-жыым ыцэ егъэщы» зэралоу, Урысыем фэдэу Тыркуери нэ-мыккэ кьэралыгъо горэмэ язэо зэпыт. Тэри ащ фэдэ тызды-хэщэнышъ тызыфагъэзэон гу-хэлъ кытфырлягъу ары нахъ, ахэр тэ кытфэусэхэккэ арэп, — бэрэ зэгупшыси зэпишэчы-жыгъэмэ афэдэу кырилоты-ккыгъэх игуккэахэр Борэккэ Уцужыккэ. А лофымккэ ащ

(Кыккэлъыккларэ
я 4-рэ нэклуб. ит).

Поэмэ-осыет

Иуашъхъэуи щыIэмэ санахъы маф,
Сэ сыIуашъхъэу сылошъхъэ маф,
Мэзэгъо нэгоуи сэ сынэгугф,
Дидэф палор огум щысэгъэлъэгъу.
Темыр къээзкъри синэкъокъогъу,
Гъоцэгъэ къушъхъэр сэ сэгъэгъуазэх,
Кавказ къушъхъэми къясэгъэгъазэх,
Лъэгъун-лъэгъоу хъаклэр къысфэкло,
ЗбгъодэкIыжыныр ащ ыгу екIужьа?
ЗэкIэкIожыныр лъапIэу къыфэкло.
ШэкIолы лIыжъри

пщыплэм къычIэплъы,
Iэдэкъэ жьаукIэ сынапэ къеплпы.
Ошъуапцэ тельмэ, кIакор зыдешт.
Тыгъэм пэшIэтмэ, ар зыдимышт.
Къушъхъэхъум тетым щегъэхъурыхъух.
Шэхъо оредыр зэпищэу къеIо,
Зэлурэ Iэщыри ащ къегъэдало.
Силошъхъэ псыхъохэр зибгъэцэ IэшIу
Сэ сижьы IэшIуми хитIур рэбжьышIу.

* * *

Юшъхъэмаф

* * *

Ащ фэдэу силошъхъэмафэу,
Ащ фэдэ сэ силошъхъэшIоу,
Лъэпкъ хэбзэшIухэр шъо шъуфэлэкIыб,
Сибын класэхэри хышхом ыкIыб.
Джэгъогъоу силэмэ сыкъатIысыхъэ.
Мыхъунэу щыIэхэр шъукIэлъызэрахъэ,
Бзэгухъэм ибэр ахэм къахэкIы,
Хъунэу къышъухэкIрэр бзэкIэ ауки.
СакIэлъыпплэпэмэ, сызэгугъэпы,
Дышъэри напэри пшъэм чIэуцуапэ,
Пахъэм инэпсхэр сачIэгъы щэжъох,
МыжъокIэ жъгъэхэр ащ зыдегажъох.
Гъозэу къыхифрэ сашъхагъы щесы,
Пцэ фыжь Iатэу ом ащыдэсы.
Шъуигузэжъогъу сышъуфегъэусэ,
ШъхъакIо шъухэсыхэмэ,
шъо шъуегупшыс.
Лъэпкъ ухъумаIэмэи шъузэдеус.

Ей, Адыгэ цыкIоуи, сибыны клас,
Лажъэ зымыIэмэ шъуафэмыус,
ЕмыкIу былымым шъо шъуфэбанэу
Лъэпкъым ынапэ шъо тешъумыхэлъ,
Зым ишIушIагъэ зышIагъэм тешъухэу,
ЗымышIэгъахэми шъо ешъумыт.
Шъуихэбзэ дахэхэр атэ клэнышIоу
ЦIыфыгъэ шъыпкъэми исаугъэт...
Шъуятэжъмэ яIэгъэ лIыгъэр,
ЦIыфыгъэу ащ ахэлъыгъэр,
ИжъыкIэ шъуилэшэ-шъуашэхэр,
ИжъыкIэ шъуиш гъэдэжъугкIэр —
Дунай пстэум щымыцIэрыIуа,
Зэлурэ пстэуми агу ремыхъа!
IэнэтIэ мыхъумэ шъуадэмылIыхъу,
Шъулъэпкъы ифедэ шъузэдылIыхъу.
Лъэхъан утхъуагъэу шъузэутэкIрэм

Иарыхъуанэмэ шъо шъуафэсакъ.
Гужыгъэгъэхъеми шъудифызагъ,
Лъэпкъ зэхэдзым непэ зезыдзэрэр
Пыидзэу шъуилэмэи илэпыIэгъу,
ЦIыфыгъэ шъыпкъэми

ахэр иджагъу,
Шъо зышъумышIэлъ джэгъогъу гушIо,
МыхъушIум ишIушIэ напэм —
Лъэпкъыр зэкIэ ащ къегъэбжьышIо;
ШIуагъэ зымыIэ анэлIу напэм —
Лъэпкъыр зэкIэ ащ къегъэбжьыко,
Сибыны цыкIоу ифедэ лыхъурэр,
Лъэпкъ зэхэдзым ар пэрэмыхъ,
Пыхъэрэ купым шъузэдебэнэлъ,
Щынэ шъумышIэу ащ фэшъумыдэлъ,
Къушъхъэм ифыжъ,

пыидзэу шъузэмыпый
Пый закъоу шъуилэр къушъхъэм ишIуцI
Шъо шъуижъи шъуикIи
шъулэ зэкIэдзагъэу
А пый закъори зэдэжъугъэпый.

Мэз чIэгъым щызэ-
бгырычърэ лъагъо-
хэм сатетыгъ. Зэ
къушъхъэгъым къын-
кIэ сыдэкIуаештыгъ,
етIанэ лъэпсынIкIэу сечъэхъыжы-
щтыгъ, зэ хъотэ цынамэр къыс-
Iуоу, лъэгумэ садэкIуадэу се-
лъэкIоныщтыгъэ, етIани къу-
шъхъэ бгы къипшыхэр сапа-
шъхъэ къитаджэщтыгъэх. Чыг
тхъэпэ шынэхэр слъэгучIэгъ
щыIушъашъэщтыгъэх, чыг къутэ-
мэ пцIанэхэу огумкIэ дэчъае-
хэрэр сашъхагъ Iэгугъу щытео-
щтыгъэх, бзымэ яцIыр-щыр ма-
къэ ахэмэ атекIоу, оред зэхэ-
мыфым фэдэу стхъакIумэ итыгъ.
Ау щитми, сэ макъэу спыIу-
кIрэм нахъ лъэш къушъхъэ мэзым
хэмыIуIкIэу къысщыхъуштыгъ.

«Хъульфыгъэр мэкъэхъу,
бзыльфыгъэр мэкъэнчъ» ижъы-
кIэ алощтыгъэу загъорэ зэхэс-
хыштыгъ. Бзыльфыгъэм ыма-
къэ зэхэзымыхыгъэ горэщтын
ауштэу зылогъагъэр. Сэ бзыль-
фыгъэмэ я Дунэе мафэ сиунэ
сифэжыныу сэгугъэти, бзыль-
фыгъэ макъэу илъэс пчъагъэм
зэхэсхырэм ижъырэ гущылэм
гукIэ сыригъэдэсыштыгъ.

Гупшысэм сыхэтэу шакIомэ
япхъэ унэ цыкIоу гъэхъунэм
итым сыкъэсыгъ. ПокIэ зэжъоу
сыкъыздэкIыжыгъэр сакIыб зэ-
хъум, къушъхъэ лъагэхэу стамэ-
хэм къатегъэкIэгъагъэхэр ате-
зыжъхи, псынIкIэ сыкъэхъужыгъ,
сынэхэри нахъ чан хъугъэх,
гъэхъунэм иджабгъу лъэныкъо-
кIэ кIай чыг зандэхэу, дэе
куашэхэу, чыггъэ шъхъэтIагъо-
хэу щызэхэпхъагъэхэм фэдэу
сяплъыгъ. Пчэй чыгхэр пшъэ-
шъэ нэгугфхэу ахэмэ къахэплъы-
щтыгъэх. ШэкIо унэм ыпашъхъэ
пцIыикъ чыгыщэу итым ашъхъэ
папцIэхэмкIэ огум зыхагъэчэра-
гъоштыгъэ. Ищатыр гъэIагъэу,
ытхъапэхэр мэстэ гъэпыгъэхэу,
ылэблыгу зэкIэлъэу, пцIыикъ
чыггъэ остыгъаер къашъхъа-
пырыплъыштыгъ.

Сэмэгугъу лъэныкъомкIэ чыжъэу,
плъыжъ хъурэешхоу, бзыльфы-
гъэ нэгугъу жъоплIым ехъырэу
къушъхъэ шыгугфмэ акъогъу ты-
гъэм зыкъуигъэукIораештыгъ.

Пхъэмбгъу унэм чыIэмэ-цы-
намэр рихыштыгъ. БэшIагъэу
хъакум машIо рашIыхъэгъагъэл,

Бзыльфыгъэм имаф

Рассказ

хъакушъхъэм тет щайнычым
ычIэ псы тIэкIу итыгъ.

Бзыльфыгъэ Iушъаб плонэу,
ымакъэ фэсакъыжъэ Iушъэ-
шъэрэ псынэкIэчъым щайнычым
изыпс къылысхыгъ, сэри сцэхэр
IуигъэдыкIэхэу псынэкIэчъыпсым
сешъуагъ.

Щайнычыр хъакушъхъэм тез-
гъэуцуи, гур имыIухъэу пхъэм-
бгъу унэ цыкIур зэпэсплIы-
хъагъ. Сыдэу зышI фаеми, тижъ-
мэ алуагъэр тэрэз: бзыльфы-
гъэ зэрымыс унэр гъочIэгъ. Ша-
кIоми, зекIоми, гъоцагъэми —
мы унэм хъульфыгъабэ шы-
зэблэкIы, ау етIани цыфымэ
иуштыгъэп.

Сыфэчэфэу хъакум машIо
исшыхъагъ. АпэрэмкIэ хъакум
Iугъошхо кыкIэу ригъажы, та-
къыкъ заулэ зытешIэм, быбIы
ригъалоу жъыр ышъу ыублагъ,
унэ кIоцIым Iугъоу иуцогъагъэри
а сыхъатым рищыгъ.

Псыр къэжъуагъ, унэри къэ-
фэбагъ. Силалъмэкъ нэкулIи,
къое гъугъи, щайуци къысхыгъ,
зыгорэкIэ чыIэ къысхахъэмэ
сIуи псы дыдж бэшэрэбэу къыз-
дэсштэгъагъэр сIэгугъо кIэз-

гъэпши, Iалъмэкъым ислъхъа-
жъыгъ.

ТыгъэкъокIыплэмкIэ шъхъан-
гъупчъэ бгъузэ закъоу унэм
хэлъым пшъэшъэ нэгугъу хъураеу
мазэр къиплэщтыгъэ, мыдахэу,
пщэрэу, гупшысэнчъэу. Джэфы-
шъо-тыжъынышъоу мазэм инэф
пхъэ Iанэри унэ кIоцIым щыщ
шъолъыри хиушъхафыкIыштыгъэ.
Джэнэ штэгъоу зыдэсыгъыр
шъхъангъупчъэ бгъузэм Iус-
хъуагъ.

Пчэй-чыггъэ зэхэлъэу хъа-
кум илъыр нIоу гъумы-тIымылэм
фэдэу цIацIэзэ стыштыгъэ, за-
гъорэ шхонкIэлI макъэу къыз-
бгырыуштыгъ. Хъаку Iупэр ма-
шIом шъолъыр-шъолъырэу къы-
гъэнэфыштыгъэ, хъакушъхъэм
къыдидзырэ нэбзыйхэр унэ
кIашъом щыуджыштыгъэх.

КIым-сымэу унэм итым
стхъакIумэхэр ыгъэбыуштыгъэх,
ежъэшъо-шIуцIашъоу сашъхагъ
тутын Iугъом зыщиутIэрэхъы-
штыгъ. Гур рихэу кукумаор бла-
гъэу къэкIыгъ, сицIыкIугъом
къыстеоштыгъэ щынэм ошIэ-
дэмышIэу сызэлъыштагъ.

СызэцIыкIум зыгорэм сызи-

гъаштэкIэ, ным ыбгъэшъо фабэ
сшъхъэ чIасфэти, сыгупсэфы-
жъыштыгъэ. Джы сызщыгугъын
щымыIагъэми, къысщыгугъын,
къэсыухъумэн горэ сигъусагъэ-
мэ, сыгу нахъ ин хъуштыгъэ,
ау псэ зыпыт спэблэгъагъэп,
гъусэу къээгъотыгъэ закъор
орэдър ары. Къыхэсыдзагъ:

**Гъэтхэ огур гугъэ лъагъшъ,
Дахэ сидунай.**

**ЧIыльэ уцри
ащ нахъ дахэшъ,
Дахэ сидунай.**

Оредым сыгу къылэтыгъ, щы-
нэр сшъхъарифыгъэу, сэр-сэ-
рэу сымакъэ сыкIэдэлукIыжъы-
штыгъ. Зэпысымыгъэу къасло
сшIоигъуагъ шъхъаеу, едзыгъо
закъом фэшъхаф сшIэщтыгъэп.
Бэрэ пшхымэ, шъоуми уезэщы,
орэдри щызгъэтыжъыгъ, хъаку
машIоми ынэ кIуасэу фежъагъ.
Джыри хъакум пхъэ тIэкIу
ислъхъагъ, машIо быбым сыкIэ-
дэлукIэу сыщылъэз, сымышIахэу
сыхэчъыягъ...

Сыкъызэлъатэм, мафэм ынэ
упыIцIэгъагъэ. ЗыстхъакIыгъ, зы-
слэкIыгъ, пчэдэжъышхэ сшIы-
гъэ, унэм сыкыкIи, къушъхъэ-

мэз лъэгъоу сызэхыжъыштымкIэ
сыплъагъ. Бзыльфыгъэ упцIэны-
гъэхэр хы кIыIум щэджэгугъ плонэу,
IаплI зэращэкIэзэ, ошъопщэ
нэгъыф шъабэхэр къызжэхэкIуа-
тэщтыгъэх, гъогуи, чыгыи, къу-
шъхъи симыгъэлъэгъужъэу пща-
гор къысшъхъарыуагъ, машIом
ыпэ итэу кIорэ Iугъом фэдэу,
къушъхъэ тIуакIэм зыдикъуды-
ягъ. Пщагъом етIанэ кытыри-
гъээзэжъи, сшъхъарыкIыжъыгъ,
лъэгугъу тIуакIэу къыздэкIыгъагъэм
дэкIодэжъыгъ.

Унэми сыхъажъыгъ, сежъэ-
жъынэу зызгъэхъазырыжъ пэт-
зэ, ошхым къыритIупшыгъ. Ошх
лъакъохэр унашъхъэм къы-
щышъоштыгъэх, шъхъангъупчъэ
апчымэ нэпс къутамэхэр ячъэ-
бзэхыштыгъэх.

Ошхым щегъэтыжъы сIозэ,
бзыльфыгъэ гужж макъэу жъы-
бгъэр къылъыгъ, пхъэшъхъакIэр
ыгъэшъуеу, чыгхэр ыгъэудджэу,
мые чыгым ыкъутамэхэр Iэгугъу
тыригъаохэу ябгъэу къысIухъапщи,
къыритхъухэу къесэу фежъагъ.
Нэгугъу гупсэфэу, чэфынчъэу бзы-
льфыгъэ горэ осым къысфыхэ-
плъэу къысщыхъугъ. Шъхъангъуп-
чъэм сиплIыгъ: бэдзэ фыжъ
мацIэу уашъом къебыбэххэрэм
фыжъыбзэу чIыльэр къафапэ-
щтыгъэ.

Нэхашэ зымышIэрэ бзыльфы-
гъэу, пчыкIэр уашъом къебэнэ-
хыгъ. Ныожъ цIэцIалэу, шыблэ-
ри ащ ыуж итэу гъумытIымы-
гъэ, фэмыщылэжъэу кланч ри-
гъалоу къэуагъ, сэри сыкIыгъэп-
кIыгъ. Бзыльфыгъэ бзэгугъу ча-
нэу пчыкIэм джыри зэ спэмы-
чыжъэу зыкъыщычIысагъ, къу-
шъхъэхэр ыгъэтIыгурыгугъэу шы-
блэр къэуагъ.

Зыгорэм ыдырыжъыгъэм фэ-
дэу жъыбгъэр Iэсагъэ, уашъор
къызэкъоужыи, шъуз бэрчэт нэ-
гушхоу тыгъэр къыккъокIыжъыгъ,
идышъэ нэбзыймэ нэрэ-Iэрэ
агу осыр адырыгъ, уц тхъэпэ
кIалэмэ ацыпэ тIлопс нэфы-
нэхэр, пшъэшъэ нэгугъу тхъакIы-
гъакIэх плонэу къапытIысхъа-
гъэх.

Ахъшам хъу фежъагъ. Сыгу
лъатэу сыхэхъапщыкIыгъ. Мош
фэдиэ уахътэм сизэкъуагъэми,
шъузыр къыздисэу, пхъэмбгъу
унэ зэжъум мафэр щисхыгъэу
къысщыхъугъ.

ЛЪЭГЪО НЭФ

(Къызыкълэпкълэрэ
я 4-рэ нэклуб. ит).

Хьабибэ йофышлэ дэклызэ гъу-
нэгъу нью цыкълур, джырэ фэ-
дэми къыфэмычъыерэр зышлэ-
рэм, къылукагъ.

— Унашъхьэр теплъхьажьы-
гъэмэ... Бэбэжъ.

— Олахьэ, джыдэдэм уахътэ
симыл. Джыдэдэм сшъхъэ дэгъэ-
нагъ. — Хъунба адэ, нынэ,
игъо узыщифэрэм ари теплъ-
хьажьын... — Ятлонэрэ гукъэ-
кълыхьэр Хьабибэ чъыем хэтэу
янэ ымакъэ зэхехы: — Къа-
лэхэр къэзгъэушынха? — Етланэ
ятэ ымакъэ зэхехы:

— Орэчъыех адэ. Армырмэ
Хьабибэ къыслъежъэнкълэ зи ри-
гъэлоштэп. Ори укъемыжъэмэ
нахьышу. Сыфаеп къыздэкълэ-
тэнхъуи, къыслъыгъынхъуи...

— Ащ о уилоф хэлъэп, —
янэ фидэрэп, — лым илоф
заом клонэу, шъузым илоф ыгъэ-
клотэнэу... Къоджэ Совет ща-
гур ин дэд...

«Заом макло!..» елошъ, Хьа-
бибэ, зэ ыгу къыредзэ шъхъае-
м, къэушын ыльэкълэрэп, гъэмэфэ
пчэдыжъыпэ чъые лэшлум хэт.
Ятэ къызэрэбэуэгъэри къышлагъ,
ау ынаплэ къыфызэтэхыгъэп.

Ба, макла тешлагъэр зыфэ-
дизыр ежъыри ышлэрэп, къэу-
щыгъ. Ышыпхъу нахьыклэрэ ыш-
нахьыклэрэ джыри мэхъыех,
унэм яни исэп. Тлэкълэ-тлэкълэу
къыугуфъжъы фежъагъ, чъыем
хэтэу зэхихыгъэ гуцылэхэр...
Ятэ заом макло!

Тхьамэфинш тешлагъ

Непэ шоферми загъэпсэфы,
Хьабибэ зегъэкълэракълэ дэклынэу.
Гъунэгъу нъор унэм къыхьагъ.
— Унэшъхъэ тлэкълур теплъхъа-
жъыгъэмэ, си Бэбэжъ...

— Олахьэ, джыдэдэм уахътэ
симыл. Джы фэдэ дэдэу сшъхъэ
дэгъэнагъэу къыхэкълыгъэп.

— Хъунба адэ, нынэ, игъо
узыщифэрэм теплъхъажьын... Хьа-
бибэ нъом емыплъэу икълыгъ...
Нъом иунэ емыплъэу блэкълыгъ...

Ятэ къэкълэжъэу ылуи макъэ
къыгъэлугъагъ, клэлэцълэклухэр
пчыхъэ реным ежагъэх, ежа-
гъэх, пшъыхи чъыежъыгъэх. Пчэ-
дыжъым Хьабибэ къызэушъы-
жъым, ятэ ышъхъэ нахъ къы-
хэмьшъэу плэм хэлъ, плэкълорым
пэмьчыжъэу бэщитл, костыль
зыфалорэм фэдэу дэпкъым
еусыгъэх. Тэ къыклыгъэх? Хэтэ
зищыклагъэхэр? Ащ фэдэ бэщ-
хэм арыклорэр Лъэбыщ зы-
фалорэ тэтэжъыр ары. Ау ятэ?

Хьабибэ къыгурылон ымы-
лэкълэу бэщхэм яплъыщыгъэ.
Етланэ ятэ къэщхыпцълыгъ. На-
хьыпэм фэдэкъабзэу, гохъэу
къэщхыпцълыгъ. Хьабибэ зыщы-
лэты, чъи ятэ иплэ зыхидзагъ...

Тахьирэ ыльэкълэу лъэныкъо
лъэгъуанджэм нэсэу заом къы-
луинэгъагъ, ау ащ пае къэмы-
нэу тракторнэ бригадэм ибри-
гадирэу лоф ышлэщыгъэ.

Гъэмэфэ фэбагъ. Дунаим те-
мыфэжъэу дзэхэр къуаджэм
къыдзэрэтэкъуагъэх. Еклэны-
къуае блэкълых, блэкълых... Хьаби-
бэ ятэрэ янэрэ алорэр зэхехы.

— Тракторхэр зезыфэни щы-
лэп, кло карбюраторхэр згъэбы-
ллыгъэх...

Хьабибэ къешлэжъы: тидзэхэр
зэкълэкуагъэх. Зы мафэ горэм
къэлапчъэм ятэрэ ежъырырэ
лутых. Хьаджымосэ, мо Хьа-
джымосэу зымафэ чълэм къыз-
дищэжъыгъэм, нэмыц шъуашэ

щыгъэу, ишазмэ шуцлэхэр лыд-
хэу къыблэкълы. Ащ фэдэу лыдэу
щазмэ Хьабибэ егъашлэ ыльэ-
гъугъэп, джыдэдэми ар щы-
гъупшэжъын ыльэкълэрэп. Хьа-
джымосэ лы зишлугъоу, ынэ-
гушъхъэхэр къыхихэу, урамыр
фыримыкълужъэу къыркълэ.

— Арэп, Шэмбэтыкълор, —
ар ятэ къыдэгъушылэ, — къе-
благъи-еблэгъэжъи адэ щы-
лэжъба, цыфыгъи щылэжъба?

— Цыфыгъэ щымылэжъмэ
дунаир клэдыжъыныеба, — ре-
ложъы ятэ.

— Адэ щылэжъмэ... къеблагъи-
еблэгъэжъи умылоу адыгагъэ
гори къыпхэмыфэжъэу сыд
къыохъулапгъэр? Орырэ сэрырэ
макла ланэм тызэрэзэдыпэсы-
гъэр?

— Шъыпкъэ, бэрэ зы ланэ
тызэдыпэсэу къыхэкълыгъ, ау джы
ланэ зэфэшъхъафмэ тапэтлыс-
хъагъэкълэ сенэгъе... Хьабибэ
къыфигъази къырилуагъ: — Не-
кълэжъ, клал. Ятэ ибэщхэр цла-

Ащ нахьыбэрэ ятэ ыльэгъу-
жъыгъэп. Зэ мэзышхом щаукълэ
щычлэтлэжъыгъэхэу къэбар зе-
кълуагъэ, зэ аукълыхи, Пшызэ ха-
дзэжъыгъэхэу алуагъ. Джар икълэ-
дыклэу ятэ клэдыгъэ.

Джы егупшысэжъышъ, клэлэ
миллионмэ ятэхэр зэуаплэм ща-
укълыгъэх, ахэм ятэ ихъадэ зы-
дэщылъыри ымышлэу ахэтыр
мин пчъагъ, арарэп лофыр зэ-
ллытыгъэр. Ау бэщитлоу зылэ-
тхэрэр тхъаусыхэу, ышъхъэ
еуфэхыгъэу шагум зэрэдащы-
гъэр, иаужырэ гуцылаклэ, плъакълэ
ыгу къызыкълыжъырэм, нэпсыр
ынэкълумэ къателъадэ, джы къыз-
нэсыгъэм ятэ ыгу егъу... Етлани
анахъэу мы мазэм тидэ кълуа-
гъэмэ, сыд ышлагъэмэ, ятэ емы-
гупшысын ыльэкълэрэп. Чъые-
ми ипкълыхъаплэмэ ахэт...

Джыри тхъамафэ тешлагъ

— Унашъхьэр теплъхъажъы-
гъэмэ, си Бэбэжъ... Тхъэм пай,
зегъэжъагъэкълэ ухыжъ, сиклал,
лъэлуаклэ семыгъэжъэжъэу, та-

ИШЪЫНЭ Хьазрэт

Улэгъэжъхэр

Рассказ

цлэзэ, къэлапчъэм къылулкълыжъы-
гъэх. Хьабибэ щыгъупшэжъырэр
Хьаджымосэ джэгъуанэхэмкълэ
къазэрэкълэпылпэгъагъэр. Ащ
фэдэу лаеу къепллыгъэхэу къы-
гъэшлагъэм къыхэкълыгъагъэп.
Мафэрэ зыгорэм еупхъоу ятэ
шагум дэсыщыгъэ. Зыми клэ-
щтыгъэп, ренэу ынахэ зэхэгъэ-
хъэгъэ зэпытэу, нахьыпэм фэ-
дэу сэмэркъэухъэри ышлэжъы-
щтыгъэп. Хьабибэ джы къыгу-
рэлэ, ау а лъэхъаным ятэ зэ-
хъокълыгъэ зэрэхъугъэр зыфи-
хъын ымышлэу ыгу къеощтыгъэ.
Зымафэ лы горэ къылыкълуи,
зыгорэм ышлагъагъ. Бэрэ къэ-
тыгъ, къызэкълэжъым адрэ унэм
щылуагъэр клалэм ытхъакълум
къыридзагъ:

— Сыда ясложтгъагъэр, сшлэ-
рэр, слугъэ. Сымышлэрэр сэшлэ
слония?!

Мафэр щэджэгъуагъ. Хьаби-
бэ унэ пчъэлупэм щыджэгущты-
гъэ. Шъхъарыхъон шуцлэ зилэ
машинэ горэ гъогушхом къы-
течы, Шэмбэтыкълэм адэжъклэ
къачъэ зэхъум, Хьабибэ унэм
ильэдэжъи, ятэ рилуагъ:

— Пап, машинэ шуцлэ горэ
къылухъагъ.

Ятэ тлопклэгъукълэ шъхъангъу-
пчъэм нэси, зепллым, кълыфы
хъугъэу зыкъызэригъэзэкълыгъ,
гүлэзэ Хьабибэ къырилуагъ:

— Къыслыкълуагъэх. Ины
ухъумэ, сиклал, слъы шлэжъ,
сэ сыхъеу, лажъэрэ хъакълэрэ
зэрэсимылэр зыщымыгъэгъупш.
— Янэ къыфигъази. — О кынэу
къыпфэзгъанэрэм пай, угу къы-
сэмыгъабгъ, сызэрэолъэлурэр,
сыд уикълынми, клалэхэр плух...

Нэбгырэ пчъагъэ автоматхэр
алыгъэу унэм къызэрэгъэбэна-
гъэх. Етыргухъэзэ, ятэ ращи,
машинэм рагъэтлысхъагъ. Хьаби-
бэ унэм илъэти машинэм клэ-
рылэдагъэти, ыльэгъугъ, ятэ
нэмыклэуи ащ цыфхэр зэри-
сыгъэхэр...

быумэ, оркъыныкъо зымы-
шлыжъ...

— Олахьэ, джыдэдэм сшъхъэ
дэгъэнагъэм! — Тлэкълэ егупшы-
си дысыу еупчылгъ: — Арэп,
пшэу къэкълэжъыгъэм ащ фэ-
дэ горэ ыпшъэ ифэжъышътба?

— Е-о-ой, ащ сыд гушэр
ыльэкълыжъын, къызыкълэжъыгъэм
щегъэжъагъэу сымаджэу щылъ...

Нью цыкълум зиутылугъэу,
зэрэцълэклум нахъ цыкълу хъу-
жъыгъэу дэклыжъы зэхъум, Хьа-
бибэ ыгу зыкълыфызыгъ.

Гукълэжъ

Бжыхъакълэм уахътэ къыхэкълы,
уашъом бэми макълэми зэлугъэ-
клэгъэ гухъэ-гужъэу чыгълум къы-
фрилэр чэщ-зымафэкълэ е чэщ-
мэфэ заулэкълэ къытырикълэу-
жъын ихъысапым фэдэу, тыгъэр
чыжъэу ыгъэбылмэ, чъылэ цы-
нэми лъыр ыгъэдыеу, дунаим
зыригъэутилоу. Джащ фэдэ чэщ
мэзахэу, ошх чъылэ лъэкълэ кълы-
хъэхэр зэпымыоу къещхы, чы-
гур псым ригъэтхъэлэн ыгу хэ-
лым фэдэу. Джы угу зыфэгъун
цыф игъуаджэу хиубытэнкълэ
ушыклэрэп...

Зэрэбынэу чъыежъыгъэ, ау
Хьабибэ чъые къекълурэр. Бэ
ар зэгупшысырэр. Джыдэдэм
улэгъэжъыхэр ары мычъыехэ-
рэр. Шъыпкъэ, ежъ улэгъэ те-
лэу зыдишлэжъырэр, ау зыго-
рэм егъэгумэкълы. Шъхъангъу-
пчъэм къамышыкълымкълэ къыте-
улорэм фэдэу ошхыр зэпыу-
хэрэр.

Хьабибэ фаеп, игупшысэми
къахигъэхъанэу, ау гъунэгъу
нъом иунашъхъэ адрэ гупшы-
сэмэ акълуу къышлохъу. Сыдэу
хъура джы? Зэкълэ икълашъо гушэ
къырегъэтлэтлэхын фае, псым
щесышъ хэсын фае нъор...
ашъуу, хэсмэ хэрэс, сыда Хьа-
бибэ илыгъына? Орары ыши
къэкълэжъыгъ, ащи зыгорэ ыпшъэ
ригъафэмэ зи фэлугъэп...

Джар елошъ зызэпырегъазэ.

Ау рэхъатырэр, джыри гупшы-
сэм къытырегъэзэжъы. «О Шэм-
бэтыкълор, уиплэ фэбэ ухэлъ,
чырбыщ унэм учлэс. Уаери осы-
ри орыклэ щынагъоп». — «Ша-
гъоп ныла, сэри сэлэжъэшъ щы-
лаклэ сил, о уимылэр сэ къыс-
фэплъэгъунэу щытэп...»

Джаушътэу уахътэр макло. Хэ-
чъыежъмэ шлоигъоу ынаплэ зэ-
трелъхъэ шъхъае, хэчъыен ыльэ-
кълэрэп. Ошхыцэ пэпчъ ышъхъэ-
куцл къытефэрэм фэд. Дунаи-
ри чъылэ, чыхлэн фэбэр ежъ
зэрэтэхъуагъэзэ, чъылэр къызэ-
хешлэ. Ишъхъэгъуси къэушъыгъ:

— Сыд узыфэмычъыерэр,
Хьабиб?

— Сшлэрэр шъыу, сичъые
зыдэхъугъэр. Мыщ фэдэу оелэ
чэщ зыхъурэм сэри сычъыен
слъэкълэрэп, сэгумэкълы...

— Сяти джащ фэд. Иулэ-
гъэжъхэм агъэчъыерэр...

— Ары шъхъае... сэ улагъэ
стелъэп.

— Птелъ, ау зыдэлшлэжъы-

рэр сымаджэу щылъ, ар къэтэ-
джыжъыни унашъхьэр тырелъ-
хъажъыфэ уежэн плъэкълынэп!»
Апэрэм ело: «О фытемылхъажъ-
мэ, зыгорэм тырыригъэлъхъа-
жъыми хъунба, сыда, ош нэмыкл
клалэ мы къуаджэм дэсыжъба?»
Ятлонэрэм ело: «Ары шъхъае
о уригъунэгъу. Пчэдыжъырэ о
чырбыщ унэшхом укълэу, уна-
шъхъэ зытемыл унэ цыкълум
уебгъукълэ хъумэ, угу зэуи къэ-
хъурэба? Пшлэрэр нахъ, пстэумэ
апэ ар зыфалэгъушътыр оры...»
Апэрэм ело: «Адэ ащ фэдэу
о къыпфэзылэгъуни къыкълэ-
кълынкли мэхъу, зэкълэри нэмыкл-
мэ ашлэныр атефэу къызышъы-
жури макълэп, ау сыда... зыго-
рэм инью о уилыгъынэп ныла?!»
Ятлонэрэм ело: «Ащкълэ зыхэмы-
гъэукълэ, клал, зыгорэм иньюп
ар. Ащи ыкълэ заом хэкълэдагъ,
пыммэ язаоу тыхэгъэу къыухъу-
мэзэ. Шъо шъуиуаджэу, шъу-
кълэцылкълэу шъукълэзэнэм, хэт
апэу къышъулылэсыщыгъэр?
Джа нъор ары. Джы шъульэкълы-
мэ, зыгорэ фэшъошлэкълэ емы-
клэп. Унэ цыкълур зэрэфэлшлы-
гъэр дэгъу, ау ышъхъэ темы-
лхъажъышът нэмылэмэ, фэлшлэ-
гъэри мэкълэдыжъы. А нъом
ышэу зыфалорэр ары нэмы-
лэмэ... ар сымаджэу щылъ, ыпсэ
пытыжъ къодый, бэ ыгъэшлэ-
жъына, ымыгъэшлэжъына... Ар
неушъы ллагъэмэ оры зыгъэтлы-
лжыжъышътыр, анахъ лаеми уигу-
нэгъу зыллэрэм плэ зэтэудзэ-
ни утысыжъышътэп, бгъэтлылжы-
жъышът...»

Хьабибэ ятлонэрэм ылорэм
ыгукълэ дыригъашътэу фежъагъ.
Ошхыр зэпымыоу къещхы, къе-
щхы, Тхъэр зэуагъэм иуна-
шъхъэ къыклэщхы...

Пчэдыжъым жъэу Хьабибэ
къызэтэджыжъым уаер теужы-
гъагъ, ау ошъогур шлоркъэу,
нэхаеу щытыгъ, лэмэ-псымэхэр
зэрылэ ящыкыр ылыгъэу гъунэ-
гъумэ адэжъ кълугъэ. Лъэоир
унэм риусэи пэтэу нъор къи-
кълыгъ. Хъаку гъэпллыгъэм зы-
радзэм, орэд къылэзэ пчэды-
жъым къыкълыжъыгъэу пшысэм
хэлъым фэдэу, нычэпэ иунэ
къыклэмышъхыгъахэ плонэу, нъор
нэужъ-тхъаужъэу къепллыгъ.

— Непэ сьдэсынэу щытыти,
унашъхьэр телъхъажъыныу сы-
къэкълуагъ, — ылуагъ Хьабибэ.

— Дэгъоу пшлагъэ, си Бэ-
бэжъ. Синасыпти, тол аломэ
сшлэрэр, джа шуцлэжъым фэ-
дэхэр Былаукълэом къыситыгъа-
гъэх нахъ, нычэпэ титхъалэ-
жъыпэни.

Хьабибэ унашъхъэм дэклэжъ.
Тол лабгъоу унэ клашъом телъхэр
къыритэкълыхыгъэх. Етланэ къехы-
жъи, а Былаукълэоу нъом зи-
гъугъу къышлыгъэр къыщагъ. Нэ-
бгыритлур зэдэлэжъызэ, шифе-
рыр клашъом дахъыагъ. Уна-
шъхьэр тыралъхъагъ. Нъор лъэ-
шэу къафэразэу къарилоштыгъэ:

— Тхъашъуегъэпсэу, сикла-
лэх, Тхъэм шъузфаер къыжъу-
дегъэхъу...

— Мыбжыхъэ тшъхъэ дэмыгъэ-
нагъэу мафэ къыхэкълыгъэп нахъ,
мо унэ цыкълум сыд ишъхъэтелъ-
хъагъ, — ылуагъ Хьабибэ.

— Адэ ары, сиклал, адэ ары...

Хьабибэ джа мафэм къы-
щегъэжъагъэу ежъ ичырбыщ унэ
кълэу, гъунэгъу унэ цыкълум
блэкълэ хъумэ ымылэгъурэм
фэдэу зишлыжъышътыгъэп, ыгу
хыльхъэ горэ тезыжъыгъэм фэдэу
псынклэ хъужыгъэ...

ЛЪЭГЪО НЭФ

Хылушъо шапсыгъэхэм
язэфэс къалэу Тгуапсэ
зыщыкIуагъэр бэшагъэп.
Ащ зыщытегушылэгъэхэ
лофыгъохэр зэфэсым
хэлэжъагъэхэми,
шапсыгъэкIэ
зызылътэжъырэ
пстэуми агухэм
анэсыгъэх, шапсыгъэ
Адыгэ Хасэм
икъутамэхэу псэупIэ
зэфэшъафхэм
ащызэхэщагъэхэм
ялофшIэнкIэ загъэчаныгъ.

Зигъо Iофыгъохэм анэсыгъэх

ПсэупIэу Новомихайловскэм иобщественникхэри ахэм ахэ-тых. Мыщ адыгэцIэ шъыпкъэу илагъэр Нэклэпсыху. Чылэ Хасэмрэ нахьыжхэм я Совет-рэ хэтхэм шапсыгъэ Адыгэ Хасэм ипашэу КIакIыху Мэджыдэ кызырагъэблэгъэгъэ зэлулэгъур гъэшIэгонэу рагъэ-кIокIыгъ.

Чылэ Хасэм итхьаматэу Шъхэлэху Рустам, нахьыж-

хэм я Совет ипашэу Къоджэ-шъэо Нурбий, Ацумыжъ Рус-лан, Шукшина Любэ, Хъагъур Осман, Къоджэшъэо Руслан, АкIэгъу Вячеслав, Къоджэшъэо Фатимэ зэхэсыгъом кышыгу-щылагъэх. ЗэкIэмэ апэу шап-сыгъэмэ ягъэзетэу «Шапсы-гъэм» икытхыкIын тегушыла-гъэх. Гъэзетым еджэ зышIоигъо пстэуми ар алэклахэрэп. Икье-хьакIын кIыныгъохэр кыпэ-

кIых, арэу щытми, шапсыгъэ къуаджэхэм ящылакIэ, адыгэ лъэпкъым икъэбархэр, цыфхэр зыгъэгумэкIыхэрэ Iофыгъохэр кызырыхьэхэрэ гъэзетыр бэмэ кыратхыкIы ашIоигъу. Ащ кы-хэкIэу, Iофыгъом хэкIыпIэу илэ-хэм атегушылагъэх.

Ныдэльфыбзэм изэгъэшIэн пыл Iофхьабзэхэр еджапIэхэм икъоу зэращызэхэмыщагъэхэр цыфхэр зыгъэгумэкIырэ Iофы-

гъохэм ащыщ. КIакIыху Мэджыдэ кызырагъэгмкIэ, адыгэ кIэлэцIыкIухэр зыщеджэрэ еджэ-пIэ пстэуми адыгабзэмрэ адыгэ литературэмрэ ащызэрагъэшIэ-нэу амал ялэ хъугъэ. Юныгъо мазэм кыщегъэжъагъэу Ново-михайловскэм дэт еджапIитумэ адыгабзэр ачIалъхьагъ, нэмыкI еджапIэхэри ахэм къакIэлъы-кIощтых.

КIэлэцIыкIу-къэшъокIо купэу «Черкесиер» зыфилорэм хэт-хэм шъуашэхэр афарагъэды-щтых. СтадионкIэу псэупIэм

щагъэпсыгъэм чылэ хасэхэм къагъэхъазырырэ ныбжыкIэ купхэр мини-футболымкIэ шы-зэнэкъокъуштых.

Унагъо зышIэгъэ ныбжыкIэ-хэм псэупIэ тырашыхъанэу ыкIи агъэлэжъэнэу чыгу Iах-хэр къазэрарамытыхэрэм игугъу зашырэр илъэс пчъагъэ хъугъэ. Ар Iоф псынклэп, хэб-зэгъэуцугъэу щылэхэр зэрэзэ-пэуцужьыхэрэм кыхэкIэу Iофы-гъом кIэух фашышъурэп, ау зэпымыоу ащ дэлажэх. Чы-пIэрыс шапсыгъэхэм яфиты-ныгъэхэр икъоу агъэфедэхэу гъэпсыгъэнхэр атефэ.

— Къуаджэхэм адэхэм ящылакIэ зэблахъуным зэрэ-фэхъазырхэм ыкIи ашъхьэкIэ Iофыгъохэм язэшIохын кыхэ-лэжъэнхэу зэрэфаехэм инэу сегъэгушIо, — кыIуагъ шапсы-гъэ Адыгэ Хасэм итхьама-тэу М. КIакIыхум. — Ново-михайловскэм цыф чанхэр, агъэлэпIэрэ нахьыжхэр щэ-псэх. ТIэ зэкIэдзагъэу кыд-дэху тшIоигъо гухэлъхэм Iоф адатшIэмэ, тикъарыу кымы-хьын щылэп.

НЫБЭ Анзор.

Исп унэр

зэтырагъэпсыхъажьыгъ

Исп унэхэу «Хъаджыкъу-3» ыкIи «Хъаджыкъу-4» зыфило-хэрэр 2009-рэ илъэсым къагъо-тыгъагъэх, ахэр зэлэблагъэх метри 10 заул нылэп азыфа-гур. Ахэр зэбгырахыгъагъэх, ыкIи лъэшэу агъэфыкыогъагъэх. Исп унэу «Хъаджыкъу-3»-р 2013-рэ илъэсым мы куп дэ-дэм ыуплэкIугъ ыкIи зыпкъ-ригъэуцожьыгъ. Джы мыгъэ «Хъаджыкъу-4»-м дэлэжъагъэх.

ШIэныгъэхэмкIэ Урысые ака-демием илофышIэу, тарихъ шIэ-ныгъэхэмкIэ кандидатэу Вик-тор Трифоновым ыкIи игъусэгъэ купым мэфэ 12-рэ Адыгеим Iоф щашIагъ. Исп унэм илэпкъ-хэр зэбгыратэкъугъэхэу шы-лгыгъэх, ахэр зэкIэри зэра-гъэкIужьыгъэх.

Археолог цIэрыIом Санкт-Петербург ыгъэзэхъыным ыпэ джыри зэ зэкIэри ыуплэкIужь-жыгъ. ТыгъуакIохэм ижъырэ псэуалъэм ягъэшхо рагъэкIыгъ. Хъадэхэр зэралъхьэщтыгъэхэ ихьэпIэ хъураем ипчэ гъэпы-тапIэ щылэжъэп. Джащ фэдэу исп унэм ышъхьы агъотыжъы-гъэп, ау ижъырэ псэуалъэм хэлъыгъэ нэмыкI пкъыгъохэр къагъотыгъэх. Исп унэм еклIэл-пIэ дэпкъэу илагъэм щыщхэр кыычIагъэщыжъыгъэх. Джащ фэдэу иджэхашъо итэкъогъэгъэ мыжъуакIэри ыбгъукIэ щызэб-гыратэкъугъэу къашыпыжьи, ыкIоцI ралъхъажьыгъ.

— «Хъаджыкъу-3» ыкIи «Хъаджыкъу-4»-м яшыкIэхэр зэфэ-дэх, — еIо археологым, — илъэс мини 3-рэ ныкьорэкIэ

узэкIэлэбжымэ ашыгъэх, яджэ-хашъохэр мыжъо гъэчъыгъэхэп, мыжъуакIэ арытэкъогъагъ. А зы цыфхэм ашыгъэн ылъэ-кIыщтэуи тегуцафэ.

Исп унитIум азыфагу аукуэ-бзыжъыгъ, джы ахэм зэлэ-чынатIэу укъяпплын плъэкIыщт. ЗэкIохэмкIэ ар гупсэф, лъэс лъэгъо гъогуи афызэтырагъэпсы-

ащауплэкIуштых. Джащыгъум хьэдэ къупшъхьэхэр зиегъэ цыфхэр зыщыщыгъэхэ лъэпкъ-ри агъэнэфэщт. Исп унэхэр зышIын зылъэкIыщтхэм афэ-гъэхыгъэу археологым иепллы-кIэ кырилотыкIыгъ.

— Джыри теубытэгъэ пытэ тилэп, ау еклIэлэкIэ зэфэшъ-хьафхэм такъыпкъырыкIымэ,

хьагъ, дэклояпIэхэри ашыгъэх. Исп унэхэр зэзыгъэлъэгъунэу фаехэр мыщ джы къэкIох.

«Хъаджыкъу-4»-м изэтегъэ-уцожьын аухыгъ, ау уплэкIун-хэр джыри лъагъэкIотэщтых. Цыф къупшъхьэ-лъашъхьэхэр, керамикэм хэшIыкIыгъэ пкъы-гъохэр ыкIоцI къыщагъотыгъэх. Ау къупшъхьэхэр зиегъэ нэб-гырэ пчъагъэр джырэкIэ къалон алъэкIыщтэп, федеральнэ шIэ-ныгъэ-ушэтыпIэ инхэм ахэр

**МыекIопэ районым
ит псэупIэу
Каменноостскэм
пэмычъжъэу
къыщагъотыгъэ исп
унэу «Хъаджыкъу-4»-м
изэтегъэуцожьын
аухыгъ. Санкт-
Петербург щыщ
шIэныгъэлэжэ купэу
археологэу Виктор
Трифоновыр зипашэр
ащ щылэжъагъ.**

Адыгеим джы щыпсэурэ лъэп-къым, ахэр кызытекIыгъэхэм е ахэм апэблэгъэ лъэпкъхэм мы исп унэр ашыгъагъэу тIон тлъэкIыщт.

Исп унэхэр хьэдэ гъэтыллы-жыпIагъэх, археологым ащ ицыхъэ телъ. Ау «Хъаджыкъу-4»-м ихьаплэу илэм ишыкIэ фэдэмэ бэрэ уарыхьылэрэп, ар хъурэе IукIыхъашъоу гъэ-псыгъэ. Виктор Трифоновым зэрилытэрэмкIэ, тишьолъыр ит исп унэхэр а зы лъэпкъым илэшагъэх, илъэс мин заулэ-мэ къаклоцI ахэр агъэпсыщты-гъэх ыкIи уахътэ тешIэ къэс шыкIэ зэфэшъхьафхэр агъэ-федэщтыгъэх. Лабораториехэм ащашырэ уплэкIунхэм ахэр зэкIэ нафэ къашынэу щыт.

Урыс географическэ обще-

ствэм ишIуагъэкIэ мы уплэ-кIунхэр ыкIи зэтегъэуцожьынхэр ашыгъэх, мылькур ащ кы-тIупщыгъ. «Хъаджыкъу-3»-м ыкIи «Хъаджыкъу-4»-м апэчынатIэу автомобиль гъогум укызыпъы-кIымэ, исп унэ заулэ обще-ствэм икъутамэу Адыгеим щы-лэм итхьаматэу Игорь Огай кыыщыхыгъэщыгъ. Виктор Три-фоновым ахэр зэрэпсэолэжъ-хэм ицыхъэ телъ, ау лъэшэу зэхэкъутагъэх.

Исп унэхэм яз иихьэпIэ дэпкъ къэукIорэигъэу щылъ, адрэхэр чIым кыхэхышхэрэп, ашъхьапэхэм анэмыкI къэлъа-гъорэп. Уахътэр арэп, цыфхэм зэракъутагъэхэр нэрылэгъу. Ахэм тарихъ мэхъанэу ялэр, исп унэхэм япчъагъэ мэкIэ дэдэ зэрэхъугъэр, гукъау нахь мышIэми, зэкIэми къагурылорэп, нэмыкI псэуалъэхэр агъэуцун-хэм пае исп унэхэу илъэс мин пчъагъэхэр зыныбжъхэр зи къащымыхъоу раутых.

Джы къагъотыгъэ исп унэ-хэм «Хъаджыкъу-10» ыкIи «Хъаджыкъу-16» афаусыгъ. КъэкIорэ гъэм Виктор Трифоновым мы-хэр ыуплэкIунхэу егъэнафэ. Ащ нэс «Хъаджыкъу-4»-м фэ-гъэхыгъэу ушэтынхэр аухы-щтых. Гъатхэм ехъулэу зэ-фэхьысыжъхэр ышIыщтых ыкIи кыхиутыщтых. Джащыгъум зы исп унэм икъэбар нафэ къэ-хъушт.

ГЪУКIЭЛI Сусан.

ГАНДБОЛ. СУПЕРЛИГЭР

Нахьышлур тапэклэ щы

«Адыиф» Мыекъуапэ — «Лада» Тольятти — 22:36 (12:16, 10:20).

Юныгъом и 15-м Мыекъуапэ щызэлуклагъэх.

Зезыцагъэхэр: А. Семенов, Я. Стреленый — Волгоград.

«Адыифым» щешлагъэхэр, къэлапчъэм Югуаор зэрэдадзагъэм ипчъагъ, къэлэпчъэлутхэр: Калинина, Баскакова, ешлакхэр: Куцевалова — 7, Шэоцлык — 2, Головки — 3, Грбавчич, Исаченко — 6, Мартыненко — 1, Васильева, Еременко, Чешенко, Леминова, Уджыхъу, Деревяко.

Агъэклотэжыгъэх

Ешлэгур рагъэжъэным ыпэккэ Урысыем спортимклэ изаслуженнэ мастерэу Анна Игнатченкэмрэ спортимклэ дунэе класс зилэ мастерэу Эльвира Иценкэмрэ пчэгум къырагъэблэгъагъэх. Мыекъопэ «Адыифым» ильэсыбэрэ ахэр хэтыгъэх, Урысыем ихэшыпыкыгъэ командэ щешлагъэх. Спортыхом зэрэхэклыхъэхэр А. Игнатченкэмрэ Э. Иценкэмрэ ягукъаоми, нэгүшлэхуэ къэлапчъэ-щыгъэх.

Адыгэ Республикэм физкультурэмклэ ыккы спортимклэ и Комитет итхьаматэ игуадзэу Андрей Бородин тиспортсменкэ цлэрылохэм зэнэкъокхуэхэм медальхэр къащыдахысз, Адыгеим щытхуэр къызэрэфыхыщтыгъэр хигъэунэ-фыкыгъ. «Адыифым» щешлэхэзэ Урысыем изэнэкъокхуэ ящэнэрэ чыплэр гъогъуитло къыщыдахыгъ. А. Игнатченкэр дунаим ичемпионкэ хъугъэ. Э. Иценкэр Урысыем иныбжыккэ хэшыпыкыгъэ командэ хэтэу дунэе зэлуклэгъухэм ахэлэжъагъ, тыжыин медалыр къыфагъэ-шъошагъ. А. Бородин спортыхом хэклыхъыхэрэм нэпэеплшухъафтынхэр афшыгъэх.

Анна Игнатченкэмрэ Эльвира Иценкэмрэ ятренирхэм, клэлэегъаджэхэм, спортим нибджэгъоу щыра-лэхэм лъэшэу афэрэ-зэх. Анахъэу къы-хагъэщырэр игъонэ-мысэу идунай зыхъо-жыгъэ Джэнчэтэ Султлан ары.

— Султлан тиапэрэ тренер, — къалуатэ А. Игнатченкэмрэ Э.

Иценкэмрэ. — Ищылэныгъэ спортим хилъхъагъ. Тыклэлэ-цыклоу такыхихи, типлугъ, дунэе гандболым тыхицагъ. Адыгеим ибзылыфыгъэ гандбол лъапсэ фэзышыгъэ Джэнчэтэ Султлан ишлушлагъэ тэгъэлэплэ. «Адыифым» ешлэккэ дахэ къыгъэлэ-гъонэу фэтэлэ.

Джэнчэтэ Султлан фэгъэхыгъэ тхылъэу Мыекъуапэ къыщыда-гъэккыгъэр зэхэзыгъэуцагъэр Анна Игнатченкэр ары.

Зэлуклэгъур

«Ладэр» Урысыем икомандэ анахъ лъэшхэм ащыт. Зэлуклэгъур зэрэтшлухыщтыр пэшлорыгъэ-шъэу тшлэщтыгъэ. Ар къыдэтлы-тээ, «Адыифым» иешлэккэ зэрэхигъахъорэр къыхэтэгъэщы. Хъаклэхэр ошлэ-дэмышлэу, псын-клэу апэккэ елхы. Къэлапчъэм дэонхэм фэшл уахътэу тырагъэ-кхуадэрэр бэп.

— Псынклэу ешлэным «Ады-

ифыр» фэхъазырэр, — къытиуагъ тикомандэ итренер шхъалэу Анатолий Скоробогатовым. — Шъобжхэр зытешагъэу, сымаджэу тилэр маклэп. Къэлэпчъэлутэу Виктория Калинина Мыекъуапэ щыт, «Астраханочкэм» аштагъ. Мээ зауэрэ «Адыифым» щешлэнэу тезэгъыгъ. Ащ иешлэккэ тегъэгүшлэ.

В. Калинина цыхъэшлэгъоу тикъэлапчъэ зэрэлу-тыгъэм ишлуагъэккэ, хъаккэ-мэ пчъагъэм хэлшыккэу хагъэхон альэккыгъэп. Вик-торие тыфэрэз. Юлия Куцевалова дэгъоу ешлагъ, ябэнызэ къэлапчъэм Югуаор зэрэдидзэрэр тшлогъэшлэгъоныгъ. Ольга Исаченкэр ыпэккэ зилыккэ мышынэу зэрэшлэрэм уасэ фэтэшлэ.

Шэоцлык Миланэ, Милица Грбавчич, Анна Головки, нэмыкхэри гуетыныгъэ ахэлэу ешлагъэх, ау «Ладэм» непэ те-клонхэм фэхъазырхэп.

Еплъыккэхэр

Урысыем гандболымклэ ихэ-шыпыкыгъэ бзылыфыгъэ командэ итренер шхъалэу Евгений Трефиловыр ешлэгъум еплъыгъ, сэ-наушыгъэ зыхэлэ спортсменкэ-хэм гушылэгъу афэхъугъ. Ащ къы-зэрэтилуагъэу, «Адыифым» зы-кылэтыжыныным фэшл зэхэщэн Иофгыгъохэр нахъышлоу клубым ыгъэцэккэнхэ фэе.

Виктория Калинина залым члэхъэу Югу къыфитеуагъэхэм, спортыр зикласэхэм зерафэрэ-зэр къытилуагъ. «Адыифыр» ауж къынэрэмэ къахэккыжын ыльэ-кыщтэу елытэ.

Сурэтхэм арытхэр: Анна Игнатченкэмрэ Эльвира Иценкэмрэ; «Адыифыр» «Ладэм» дешлэ.

ФУТБОЛ

Хэукъорэм шлуахы

«Зэкъошныгъ» Мыекъуапэ — «Краснодар-2» Краснодар — 1:2.

Юныгъом и 14-м республикэ стадионим щызэдешлагъэх.

Зезыцагъэхэр: А. Ксенафонов — Ступино, В. Братченко, В. Петросян — Ростов-на-Дону.

«Зэкъошныгъ»: Хъаный, Мыккэ, Ахмедханов, Бугулов, Саблыр, Къонэ (Павлов, 72) Джабил, Мендель (Дудин, 65), Бурулов, Къэжъар (Делэкъу, 88), Датхъуж (Малыш, 90+).

Къэлапчъэм Югуаор дзыдзагъэхэр: Жигулев — 55, Марков — 90+, «Краснодар-2». Джабил — 76, «Зэкъошныгъ».

«Зэкъошныгъэм» зэхъоккыны-гъэхэр фэхъугъэх. Къэбэртэе-Бэлькъарым щаплугъэ футболист зауэ къырагъэблэгъагъ. США-м къыккыжыгъэ тилъэккыгъоу Кагхадэ Биберт тренер шхъалэм ипшъэрылхэр ыгъэцэккэнхуэ зегъэхъазыры. Адыгабзэккэ мэ-гушылэ, нэмыккыбзэхэр ешлэх. «Спартак» Налщык апэрэ чы-

плэм зэрэщылэм тегъэгүшлэ, ау «Зэкъошныгъэр» ауж къызэри-нэрэм сыда къетоллэщтыр?

Зэлуклэгъур «Краснодар-2-м» ыхыгъэми, «Зэкъошныгъэр» дэу ешлагъэу тлытэрэп. Тикомандэ аштэгъэ футболистхэр зэсэнхэ, яешлэккэ къагъотын фэе — ащ уахътэ ищыккыгъ. Къэжъэрэ Назир джабгъу гупчэм итэу ыпэккэ илы, сэмэгубгъум Югуаор ытыгъ. Джабилэ Султлан Югуаом лычъагъ, къэлапчъэм зыщынэсыщтым шхъэккэ еуи, хъагъэм ридзагъ. Ар футбол дахэм щыт.

Ешлэгур зыщауыщтым судьям къафыхигъэхъогъэ уахътэр кло-щтыгъ. «Краснодар-2-р» ыпэккэ кылыгъ. Тифутболистхэр Н. Марковым лыплъагъэхэп — изакъоу тикъэлапчъэ дэжъ ар щытыгъ. Николай гуфит-шхъафитэу къэ-лапчъэм дауи, хъагъэм ридзагъ.

Пресс-зэлуклэр

«Краснодар-2-м» итренер шхъалэу Игорь Шалимовыр фут-

болист цлэрылоу щытыгъ. «Спар-так» Москва, Лэккыб хэгъэгү-хэм якомандэхэм ащешлагъ. Зэлуклэгъур гъэшлэгъонэу кхуагъэу И. Шалимовым ылытагъ. «Зэ-къошныгъэм» ешлэккэу къыгъэ-лъагъорэр къыдэпллытэмэ, ауж къынэнэу щытэп. «Краснодар-2-м» пшъэрыл инхэр къыфашыгъэгон, апэрэ купым хэхъаным зэрэ-фэбэнэщтыр тренер шхъалэм иджэуапхэм къахъы, ау ащи уахътэ ищыккыгъ. Ильэс ешлэгур гъэмафэм рагъажъэзэ гъатхэм зэраухырэм ятлонэрэ купым хэт командэхэм шлуагъэ къафимы-хъэу И. Шалимовым къытилуагъ. Адыгэ Республикэм истадион ыгу-рихыгъ, зэнэкъокхуэ гъэшлэгъон-хэр тиреспубликэ зэрэщызэхэ-щэхэрэр, Адыгеим илэхъхъэ-

тетхэм спортим мэхъэнэ ин зэрэ-ратырэр хигъэунэфыкыгъэх.

«Зэкъошныгъэм» итренер шхъалэу ипшъэрылхэр зы-гъэцэккэрэ Кагхадэ Биберт фут-болистхэм ешлэккэ дэгъу къагъэ-лъэгъуагъэу елытэ. Аужырэ нэгъэуплэгъум нэс командэр ешлэплэм щыбэнэн фэе, ау «Зэ-къошныгъэр» ащ фэхъазырэр. Футболистхэм ялэлэсэныгъэ зэрэ-хагъэхъоштым, тикомандэ ауж къызэримынежыщтым Б. Каг-хадэ ицыхъэ тель.

Чыплэхэр

1. «Спартак» — 23
2. «Афынс» — 21
3. «Краснодар-2» — 17
4. «Черноморец» — 15
5. «Терек-2» — 14
6. «Мэщыкыу» — 13
7. «Динамо» — 12
8. СКА — 10
9. «Ангушт» — 10
10. «Астрахань» — 10
11. МИТОС — 8
12. «Биолог» — 8
13. «Алания» — 7
14. «Зэкъошныгъ» — 6.

«Зэкъошныгъэм» зы ешлэгур блигъэккыгъ. «Биологым» тикъалэ щылулэнэу щыт.

Сурэтхэм арытхэр: Игорь Ша-лимовыр ыккы Кагхадэ Биберт.

Нэклубгъор
зыгъэхъазырыгъэр
ЕМТИЛЬ Нурбий.

Зэхэзыцагъэр
ыккы къыдзэ-
гъэккыгъэр:

Адыгэ Республи-
кэм лъэпккэ
Юфхэмклэ, Лэккыб
къэралхэм ащы-
псэурэ тилъэккыгъу-
хэм адырлэу зэпхы-
ныгъэхэмклэ ыккы
къэбар
жыугъэм иамал-
хэмклэ и Комитет
Адресыр: ур. Кре-
стьянскэр, 236

Редакциер
зыхъыгъэр:

385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:

приемнэр:
52-16-79,
редактор шхъалэм
иапэрэ гуадзэр:
52-49-44,

редактор гуадзэр-
пшъэдэккыжъ зы-
хырэ секретарыр:
52-16-77.

E-mail:
adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхъаты-
гъэр:

Урысые Федерацием
хэутын Юфхэмклэ,
телерадиокъэтын-
хэмклэ ыккы зэлы-
Лэсыккэ амалхэмклэ
и Министерствэ
и Темир-Кавказ
чыллэу гъэлыр-
шлал, зэраушыхъа-
тыгъэ номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр

ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

Зэккыккы

пчъагъэр

3250

Индексхэр

52161

52162

Зак. 895

Хэутыным
узшыккытхэнэу щыт
уахътэр
Сыхъатыр 18.00
Зыщыккытхэгъэхэ
уахътэр
Сыхъатыр 18.00

Редактор
шхъалэр
Дэргэ Тимур

Редактор шхъалэм
иапэрэ гуадзэр

Мэшлэккэ
Саид

Пшъэдэккыжъ
зыхырэ
секретарыр
Гъогъо
Зар

